

oba

OBA in 2024

Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam

Inhoud

Wettelijk kader!	3	Wat is er in 2024 gerealiseerd en wat staat er op de planning?	38
Missie OBA	3	Het gebouw	39
Voorwoord	4	Het innovatieprogramma	40
1. De bibliotheek van iedereen	7	De OBA Next Labs	40
Stijging in waardering en aanbeveling voor de OBA	9	Uitgelichte projecten	41
Bezoekers	10	3. De bibliotheek die altijd beschikbaar is	42
Vestigingen: nieuw of gemoderniseerd	11	Een nieuwe digitale infrastructuur	43
Leden	12	De nieuwe website	44
Activiteiten	13	Lokale digitale infrastructuur	44
Uitleningen	14	Landelijke digitale infrastructuur	45
De bibliotheek van, voor en door de buurt	15	4. De bibliotheek op school en thuis	46
Buurtgerichte activiteiten	15	Maak kennis met OBA op School	48
Stadsdeel Centrum, OBA Oosterdok	16	Amsterdams Studieplan en huiswerkbegeleiding	48
Stadsdeel Noord	17	Leesbevordering vanaf zo jong mogelijke leeftijd	49
Stadsdeel Nieuw-West	18	De bibliotheek thuis	49
Stadsdeel Zuid	20	Gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid	50
Stadsdeel Oost en gemeente Diemen	22	Leren in de Maakplaats: waar ambacht en technologie samenkomen	50
Stadsdeel Zuidoost, Weesp en gemeente Ouder-Amstel	24	5. De bibliotheek helpt	52
Stadsdeel West	26	Leef en Leer!	53
De collectie leeft	27	OBA Helpt: Hulp bij Digitaal	54
Meest uitgeleende boeken en andere interessante trends	29	OBA Helpt: Hulp bij Geldzaken	54
Maatschappelijk partner van Amsterdam 750	30	OBA Helpt: Hulp bij Taal	55
Drie highlights uit 2024	31	Bijlage 1: Partners	57
Vrijwilligers helpen in de dienstverlening	32	Partneroverzicht OBA 2024	60
Vrijwilligers zijn positief over hun bijdrage en over de werksfeer	33	Contactenlijst OBA Next	63
Veiligheid in de vestigingen	34	Colofon	65
Versterken van de interne organisatie	35		
2. OBA Next Labs: de bibliotheek van de toekomst	36		
Nu en straks	37		

Wettelijk kader

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

Een voor eenieder toegankelijke bibliotheekvoorziening draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek. En omvat in ieder geval de volgende functies:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- kennis maken met kunst en cultuur.

Missie OBA

De OBA inspireert alle Amsterdammers om te blijven leren. Maakt kennis, cultuur en informatie voor iedereen bereikbaar en toegankelijk. Stimuleert reflectie, ontmoeting en betrokkenheid bij stad en buurt.

Voorwoord

Voorwoord

In 2024 was de OBA meer dan ooit de bibliotheek van, voor én door de stad. Een plek waar iedereen zich welkom voelt, waar Amsterdammers – van jong tot oud, uit alle buurten en met alle achtergronden – samenkomen om te lezen, leren, maken, denken, spelen en praten. Wat ons opnieuw raakte, is de grote betrokkenheid bij hun bibliotheek. Niet alleen als bezoeker, maar steeds vaker ook als vrijwilliger, programmamaker of partner.

Die betrokkenheid zagen we ook terug in de Amsterdamse gemeenteraad, tijdens de bespreking van de allereerste Amsterdamse bibliothekenvisie, *Lang leve de Bieb*. Vanuit werkelijk alle politieke hoeken klonk brede, inhoudelijke steun voor het werk van de OBA. Dat was tien jaar geleden wel anders. Toen gingen er nog stemmen op om vestigingen te sluiten – ‘want je kon toch ook online boeken bestellen?’ Die tijd is voorbij. De OBA is inmiddels uitgegroeid tot een onmisbare publieke voorziening, stevig verankerd in de stad. En de vraag naar wat we doen, groeit alleen maar.

Een belangrijk fundament onder die groeiende betekenis is onze samenwerking met het onderwijs. In 2024 bouwden we OBA op School verder uit tot een stevig netwerk. Samen met de gemeenten Amsterdam en Diemen gaven we vorm aan het Leesoffensief. OBA op School werkt inmiddels samen met meer dan honderd onderwijsinstellingen, waaronder basisscholen, middelbare

scholen en het ROC van Amsterdam. We investeerden in schoolbibliotheken, deskundigheidsbevordering en een rijke leeromgeving. Daarmee dragen we structureel bij aan de geletterdheid en ontwikkelkansen van jonge Amsterdammers.

We sloten 2024 af met bijna 174.000 leden en bijna 4 miljoen bezoekers. Amsterdammers waarderen hun bibliotheek: zij geven de OBA gemiddeld een 8,3 – een stijging ten opzichte van de 7,9 in 2023. De Net Promoter Score (NPS), die aangeeft hoeveel mensen de OBA zouden aanbevelen, steeg zelfs van +9 naar +33. Deze cijfers onderstrepen het groeiende vertrouwen in de OBA en de betekenis die we voor velen hebben in het dagelijks leven.

De bibliotheek is een basisvoorziening voor iedereen. We ontwikkelen ons steeds verder als maatschappelijke, hybride en toekomstbestendige bibliotheek – voor, door en van alle Amsterdammers. De OBA is méér dan een plek: het is een netwerk van betrokkenheid, ontmoeting en ontwikkeling. Juist daarom zetten we ons extra in voor wie een steuntje in de rug kan gebruiken, zonder de kracht van het geheel uit het oog te verliezen.

Ook de toekomst krijgt steeds meer vorm. Via OBA Next bouwen we aan de bibliotheek van morgen. In onze Labs experimenteren we met technologie, participatie en nieuwe vormen van leren. In 2024 gaven we het innovatieprogramma een flinke impuls en werkten we aan de plannen

voor een nieuwe vestiging in Amsterdam Zuidoost. Wat we daar ontwikkelen, delen we met de hele stad.

Tot slot stonden we ook dit jaar stevig naast Amsterdammers die ondersteuning nodig hebben. In onze vestigingen hielpen we tienduizenden mensen met taal, digitale vragen en geldzaken. Dankzij de inzet van onze medewerkers én honderden vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten.

In dit verslag neem ik u graag mee door het jaar 2024. In vijf hoofdstukken laten we zien hoe breed en betekenisvol het werk van de OBA is. Werk dat we samen met stad, dorp en buurt doen.

Martin Berendse

Directeur-bestuurder

Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam

1. De bibliotheek van iedereen

Het was om meerdere redenen een gedenkwaardig jaar voor de Amsterdamse bibliotheken. Op 8 februari vierden we ons 105-jarig bestaan en deelden we in alle stadsdelen Eberhartjes en heerlijke linzen-lettersoep uit aan bezoekers. In ieder stadsdeel kreeg de 105ste bezoeker een gratis OBA-lidmaatschap cadeau.

Op 21 maart presenteerde de gemeente Amsterdam *Lang leve de Bieb: de eerste Amsterdamse bibliothekenvisie*, die een solide basis legt voor de bibliotheekactiviteiten in de komende jaren. Belangrijke thema's in de Amsterdamse bibliothekenvisie zijn het bevorderen van lees- en taalvaardigheden, het bestrijden van digitale ongelijkheid en de maatschappelijke rol van de bibliotheek in buurten en stadsdelen.

**De winnares van het
OBA-lidmaatschap
met soepbeker bij
OBA Diemen**

'De bibliotheek is een magische plek die toegang biedt tot veel verschillende werelden. Je kunt er verdwalen in verhalen, avonturen beleven en zelf nieuwe dingen creëren. De bibliotheek is een plek om te lezen en tegelijkertijd veel meer dan dat. De bibliotheek is een speeltuin om te leren en te experimenteren, waar je net zo goed kunt knutselen met techniek als met woorden. Je kunt er je talenten verder ontwikkelen en nieuwe talenten ontdekken. In de bibliotheek doet het er niet toe hoeveel geld je verdient, waar je vandaan komt of welke kansen je bij je geboorte hebt meegekregen. Bij de bieb is iedereen welkom en kun je iedereen ontmoeten.'

**Wethouder onderwijs Marjolein Moorman
in het voorwoord van *Lang leve de Bieb***

Stijging in waardering en aanbeveling voor de OBA

Niet alleen de naamsbekendheid is hoog, 9 op de 10 Amsterdammers kent de OBA van naam of als bezoeker, dat geldt ook voor de waardering. Die is zelfs gestegen ten opzichte van 2023. Amsterdammers geven de OBA een 8,3 ten opzichte van een 7,9 een jaar eerder. De Net Promoter Score (NPS), die aangeeft hoeveel bezoekers de OBA zouden aanbevelen aan een ander, maakte een enorme sprong: van +9 in 2023 naar maar liefst +33 in 2024. Bezoekers vinden met name de functie van de OBA als (ontmoetings)plek in de buurt belangrijk.

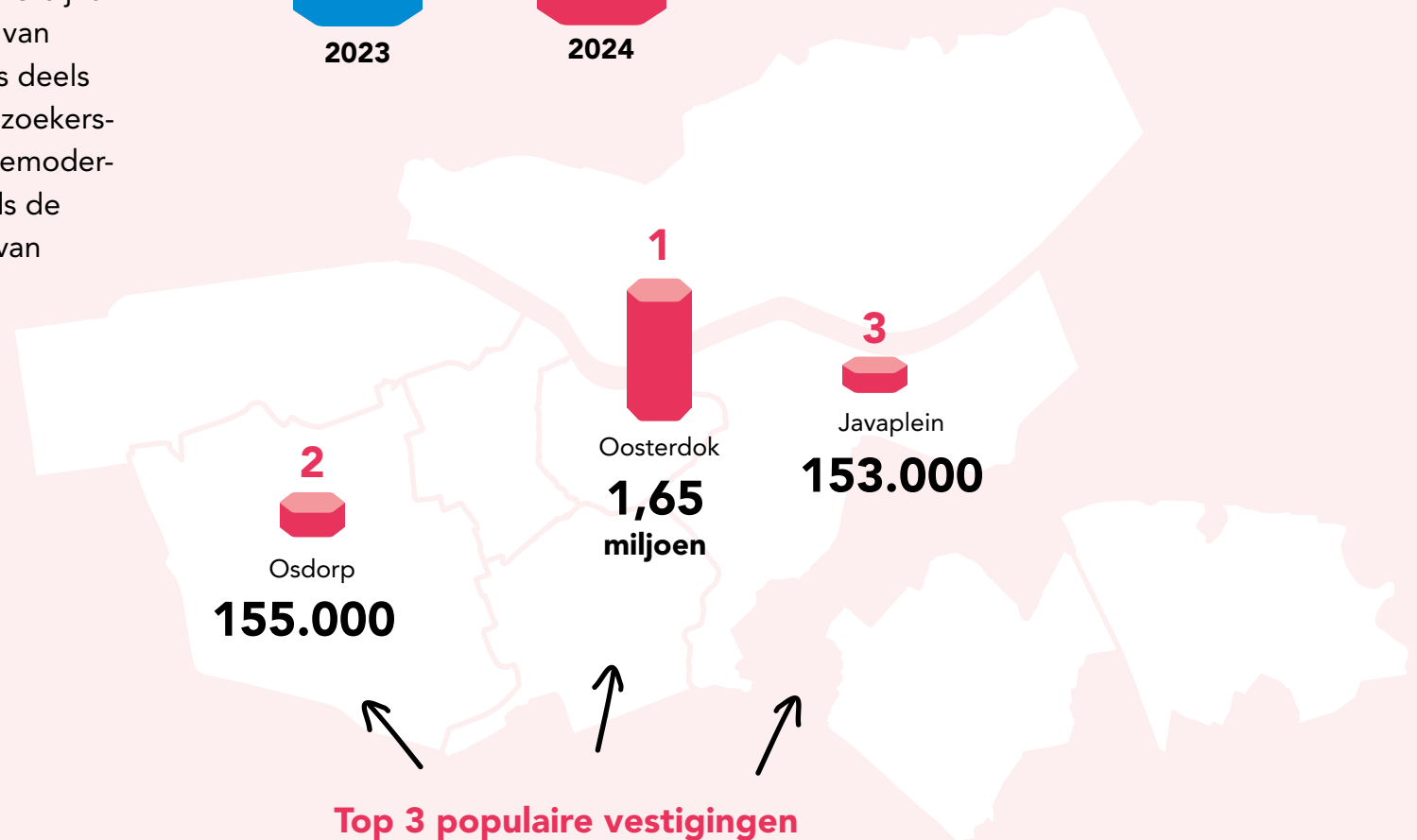
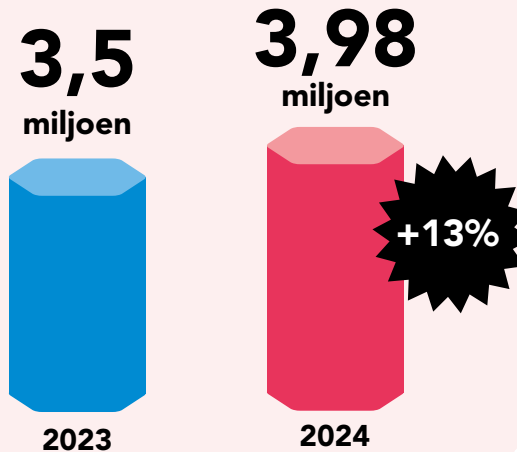

'Deze resultaten onderstrepen de stijgende waardering van de Amsterdammers voor de OBA. We zijn blij met deze waardering voor het werk van onze medewerkers, vrijwilligers en partners.'

Martin Berendse, directeur van de OBA

Bezoekers

De mensen weten onze 29 vestigingen in Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel goed te vinden. In 2024 hadden we bijna 4 miljoen bezoekers, een stijging van 13% ten opzichte van 2023. Dat is deels te verklaren uit de stijging van bezoekersaantallen in vestigingen die zijn gemoderniseerd. Het is voor het eerst sinds de corona-periode dat we de grens van 4 miljoen bezoekers naderen.

Nieuw of gemoderniseerd

Nieuw

OBA Ganzenhoef

Gemoderniseerd

OBA Linnaeusstraat

+18%

groei in
bezoekers

Nieuw

OBA Next Lab Sluisbuurt

Leden

160.000

2023

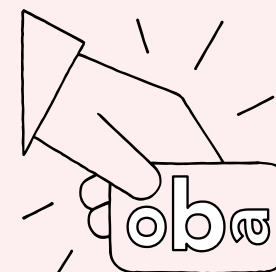
174.000

2024

+9%

De grootste groei is te zien in het gratis jeugdlidmaatschap en gunstig geprijsde lidmaatschappen als OBA Basis en OBA Senior.

Activiteiten

8.588
activiteiten

109.143
deelnemers

2.071
activiteiten
georganiseerd
met de buurt

Top 3

De meeste bezoekers ontvingen we voor de ondersteunende spreekuren en taalactiviteiten van OBA Helpt.

7.362
bezoekers

**Digitaal
Spreekuur**

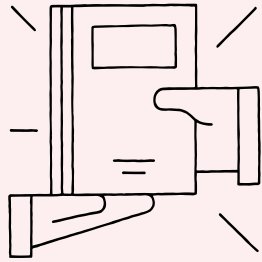
5.555
bezoekers

Taalcafé

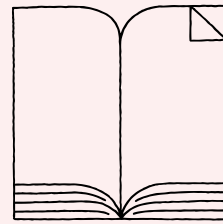
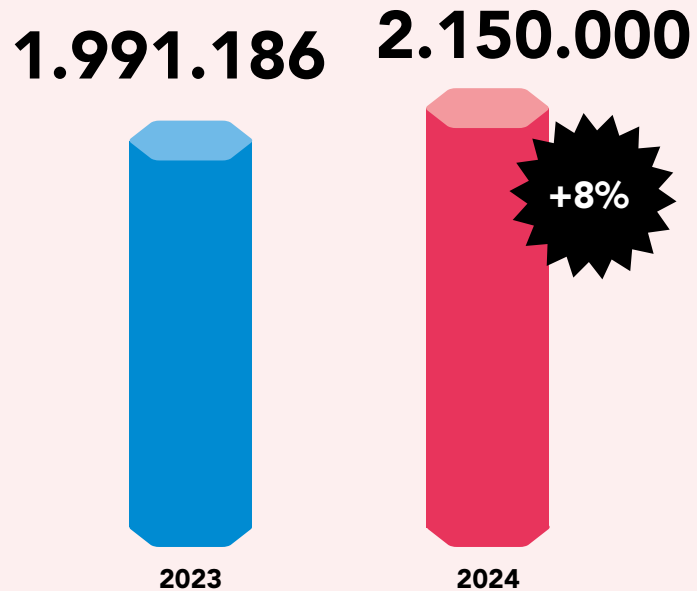
2.151
bezoekers

**Meelees-
club**

Uitleningen

Uitleningen totaal

Fysieke uitleningen

1.737.664 1.727.279

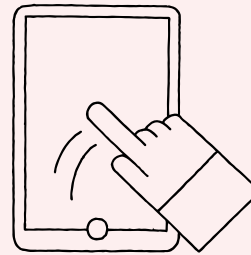

2023

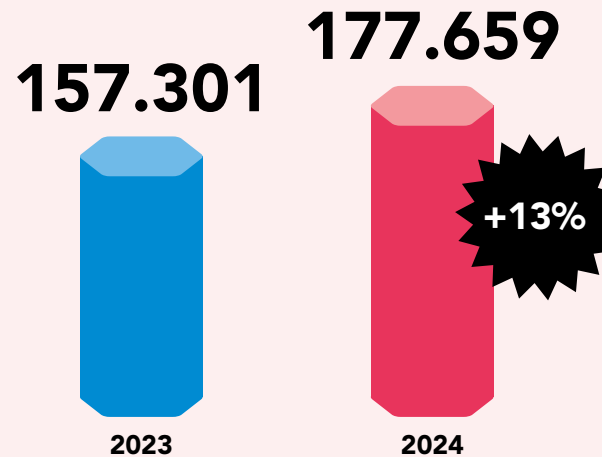

2024

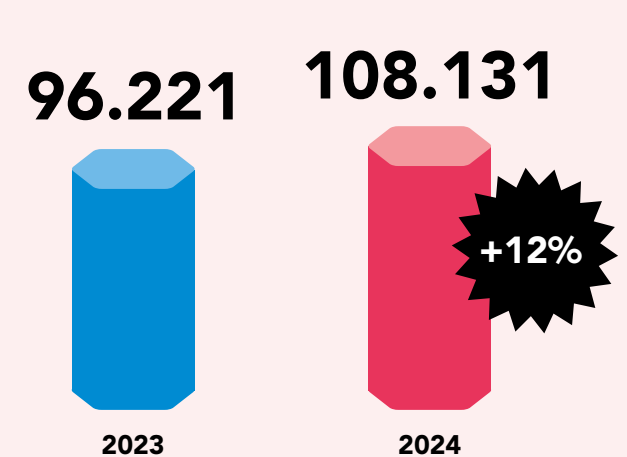
-1%

E-books

Luisterboeken

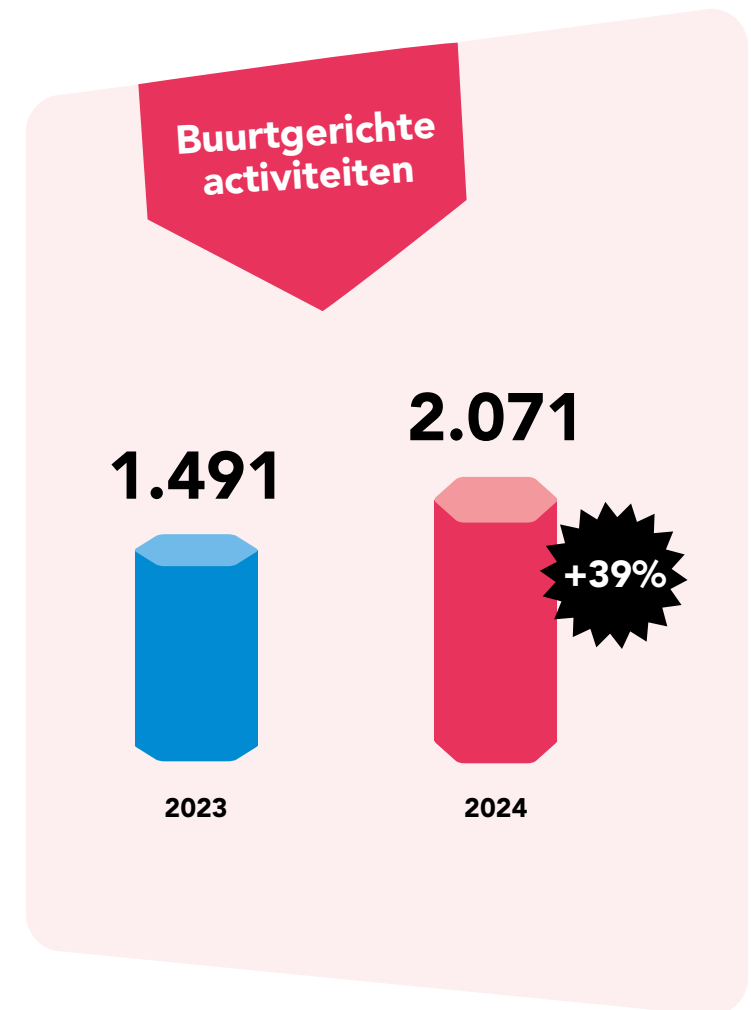
De bibliotheek van, voor en door de buurt

De 'community library' krijgt steeds meer vorm en bekendheid. In 2024 realiseerden we stadsbreed een groei van 30% aan buurtgerichte activiteiten. De stadsdelen Noord, Zuid en Nieuw-West lopen voorop in de aantallen, en in de diversiteit aan buurtgerichte activiteiten. Maar de stadsdelen West, Oost en Zuidoost realiseren ook groei.

In totaal hebben we in 2024 2.071 buurtgerichte activiteiten gerealiseerd. In samenwerking met buurtbewoners en buurtprofessionals. We faciliteren, werken samen en co-creëren.

Een greep uit de partners: HvA/ Buurtcampus, Stichting Amsterdam 750, Van Gogh Museum, Vooruit, Dock, Stichting Spin, Etty Hillesum huis, Eigenwijks, De Meevaart, Stadsdorp Westerpark, Teens Academy, Combiwel, Buurtbewoners platform, Tagerijn, Foam, en natuurlijk ook heel veel buurtbewoners.

Daarnaast zijn er nog circa 6.000 activiteiten georganiseerd die bijdragen aan leesbevordering en leesplezier, cultuurbeleving, of die speciaal zijn gericht op senioren.

Francien Hagens, programmamaker

'Beste medewerkers van OBA Oosterdok, hartelijk dank dat jullie vandaag op 2de Paasdag open zijn, tenslotte moeten jullie nu ook werken. Ik ben er heel blij mee.'

Een bezoeker van OBA Oosterdok

Stadsdeel Centrum, OBA Oosterdok

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

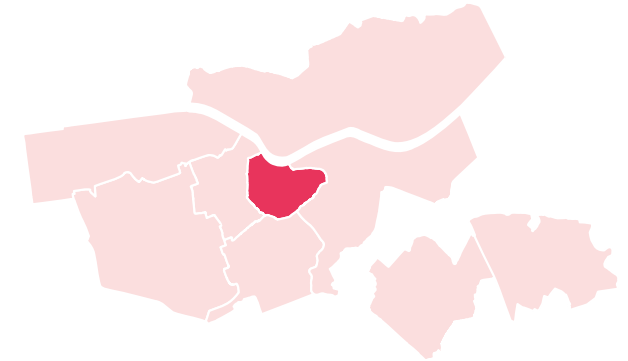
'1.664.965. Dat is een stijging van 6.75% ten opzichte van het jaar ervoor. We trokken voor het eerst weer meer bezoekers dan in 2019, het laatste pre-coronajaar.'

Hoe ga je om met zoveel bezoekers?

'We zorgen voor verbeterde bewegwijzering. En een duidelijker profiel van de verschillende verdiepingen. Op die manier vinden bezoekers makkelijker wat ze zoeken en worden de ruimtes efficiënter gebruikt. Ook hebben we stilte-verdiepingen gecreëerd. Dat was een wens van veel bezoekers.'

Wat is er nog meer veranderd, het afgelopen jaar?

'We hebben de verbouwing van OBA Congres op de 6e etage afgerond. We hebben nu meer zalen in de verhuur dan in 2023 en kunnen betere service verlenen aan onze zakelijke bezoekers. En beneden is het OBA-café uitgebreid, het is nu echt een organisch onderdeel van het gebouw, met meer zitruimte. En we waren vaker open tijdens feestdagen.'

OBA Oosterdok stond dit jaar weer regelmatig in de rubriek Weekendtips van Het Parool.

'Dat heeft meerdere redenen: we hebben nieuwe series geïntroduceerd, bijvoorbeeld de populaire Boekenbios, met verfilmingen van kinderboeken en na afloop lekker knutselen. Maar ook leesyoga, een verhalenworkshop en een voorleescarroussel. En we verwelkomden dit jaar weer mooie festivals en voorstellingen. Zoals de Amsterdamse Nacht van de Filosofie (480 bezoekers), samen met de Internationale School voor Wijsbegeerte (ISVW), Arminius en Hans Kennepohl, de prestigieuze lezing De staat van het internet (200 bezoekers), samen met Waag Futurelab, en het Amsterdam BuurtFilmFestival (150 bezoekers), met Kibret Mekonnen/Afrobieb.'

**Meltem Tamzok, medewerker
buurtgerichte programmering**

'Ik woon in een ander stadsdeel maar vind het zo gezellig hier dat ik elke dag de bus neem om hierheen te komen.'

Een bezoeker van OBA Molenwijk

'Ik vind het mooi dat je veel van elkaar kan leren. En ik vind dat je je hier snel welkom voelt. Ik ben nieuw in de wijk, maar als ik de meiden en vrouwen buiten tegen kom dan zeggen ze nu al gedag of maken een praatje.'

Norah (22 jaar)

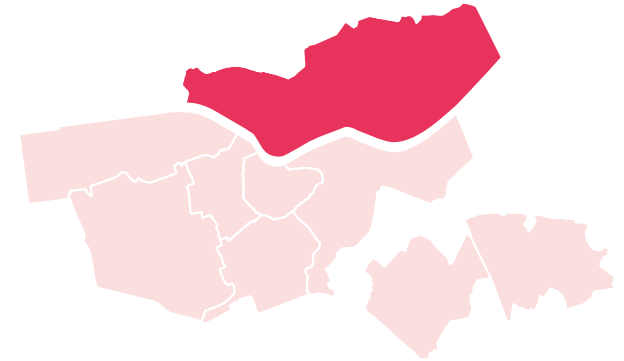
Stadsdeel Noord

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

'In de vier vestigingen in stadsdeel Noord ontvingen we ruim 300.000 bezoekers. Dat is een stijging van 17% ten opzichte van 2023. Dit hebben we mede te danken aan de verruimde openingstijden, het grotere aantal buurtgerichte activiteiten (657 in 2024). En aan het intensiveren van de samenwerkingen met (buurt)partners, zoals Muziekschool Amsterdam Noord, Taal- en Participatiecentrum Eva&Adam en de diaconie.'

Hoe verloopt de samenwerking met de buurt?

'In OBA Molenwijk wonen we samen met het Buurteam. Dus bewoners die voor het buurtteam komen, leren meteen ook de OBA kennen. Ook zijn we mede-organisator van de maandelijkse Molenwijk Markt voor startende ondernemers. En we zijn aan het experimenteren met nieuwe media. Zo is er de maandelijkse podcast Welkom in de (Molen)wijk!, waarin we verhalen vertellen uit de wijk en in gesprek gaan met bewoners. En in OBA Banne werken we samen met de Stadsreporters. Zij trainen buurtbewoners en gaan dan met ze de wijk in om reportages te maken. We werken daar ook samen met het Tulip Institute, dat een collectie nieuwe, gedoneerde Turkse kinderboeken cureert en Turkse lessen en voorleessessies verzorgt. Voorlezen is sowieso 'booming' in Noord. Met name de voorlees-oma's zijn populair. We steken daar natuurlijk veel tijd

en energie in. Maar we hebben ook veel hulp uit de buurt en van vrijwilligers. Vaak is het zo dat uit de ene activiteit de andere voortkomt, omdat mensen er over beginnen te praten in de buurt-apps.'

Wat is Buurtzus?

'Buurtzus is een initiatief van Stichting Kringwijs dat een enorme groei doormaakt. Het is voor jonge vrouwen uit de buurt, die er voor elkaar zijn en ideeën uitwisselen. Ze maken een hoop lol en werken aan zelfontwikkeling en creativiteit aan de hand van een thema dat ze zelf bedenken en uitwerken.'

*'Samen maar nooit alleen,
dat is voor mij Buurtzus.
Het is verzustering.'*

Lisa (20 jaar)

Naomi Poelsma (links) Sophie Throsby, medewerkers buurtgerichte programmering

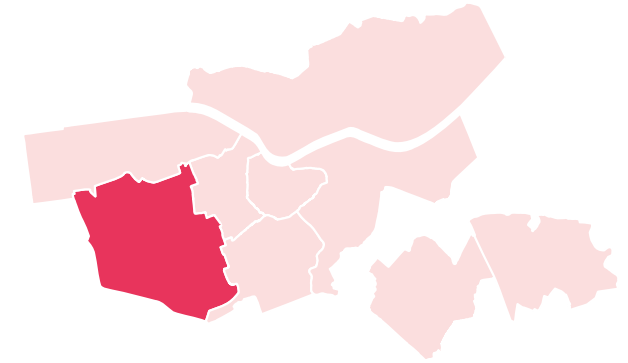
Stadsdeel Nieuw-West

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

'In de vier vestigingen in stadsdeel Nieuw-West ontvingen we ruim 329.439 bezoekers. Dat is een stijging van 6,84% ten opzichte van 2023. In OBA Geuzenveld: 63.229 bezoekers (groei 1,73%), in OBA Osdorp: 154.934 bezoekers (groei 3.32%), in OBA Postjesweg: 31.381 bezoekers (groei 36%) en in OBA Slotermeer: 79.895 bezoekers (groei 9,19%). Gezamenlijk organiseerden we 249 buurtgerichte activiteiten'

Groei dus. Waar zit dat hem in?

'We hebben bestaande samenwerkingen verstevigd. Bijvoorbeeld met Eigenwijks, Buurtcampus en Studiezalen. En we zijn nieuwe samenwerkingen aangegaan om de bibliotheek dichterbij de gemeenschap te brengen en een breder dienstenaanbod aan te kunnen bieden. Ook konden we, dankzij SPUK-gelden, de openingstijden binnen ons stadsdeel verruimen van april tot en met december. En we hebben veel geïnvesteerd in het vergroten van de veiligheid in en rondom onze vestigingen. Maar de groei is vooral te danken aan de hartelijke

inzet van onze medewerkers, partners en uiteraard onze vrijwilligers. Zij hebben met veel enthousiasme gewerkt aan het verbeteren van ons aanbod en het versterken van onze banden met de gemeenschap. Door hun toewijding voelen bezoekers zich echt welkom bij ons.'

'Wat geweldig bijzonder dat we met zijn allen dit soort dingen mogelijk kunnen maken bij de OBA.'

Turning Tables

Nieuwe samenwerkingen 2024

- **Teenstalent** is een organisatie die leerlingen van groep 7 en 8 helpt hun talenten te ontwikkelen ter voorbereiding op de middelbare school.
- **Kerngroep Jongeren Nieuw-West** is een initiatief van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West. Een groep jongeren (14-23 jaar) vertegenwoordigt de stem van de jeugd in Nieuw-West. Bij ons kunnen ze na sluitingstijd hun huiswerk maken.
- **Taskforce Veiligheid** is een samenwerking met de politie en de gemeente. Samen hebben we het thema veiligheid stevig op- en aangepakt en ondermeer preventieladders geïntroduceerd.
- **Ontwikkelplein** biedt samen met ons 1x per week gratis loopbaancoaching, advies over passend werk en gratis trainingen en taalhulp aan.

Uitgelichte initiatieven en evenementen

- **Symfonisch blaasorkest de Westerharmonie** gaf een gratis familieconcert in OBA Slotermeer.
- **Foto-expositie De Galaxy AZC** ontstond uit fotografiewerkshops voor jongvolwassenen uit het asielzoekerscentrum 'MS Galaxy'. Zij maakten indrukwekkende beelden die werden tentoongesteld en vastgelegd in een boekje. Bij de opening maakten ze een heerlijke lunch voor bezoekers.
- **Groenroute Geuzenveld** is een route door Geuzenveld met inklekjes in tuinen van bewoners en publiek groen in de buurt.

Bart Kuulker, coördinator Stadsdeel Zuid

'Het is superleuk en ik leer er nieuwe spellen van en nieuwe mensen door kennen. Ook als je alleen komt, zijn er altijd wel mensen om een spelletje mee te spelen.'

Een bezoeker van het bordspellencafé

Stadsdeel Zuid

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

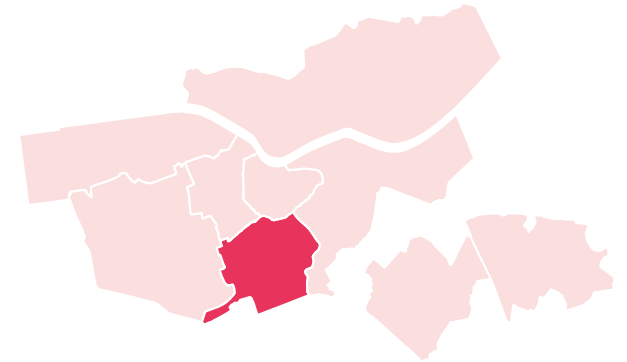
'De vier vestigingen in stadsdeel Zuid ontvingen in 2024 bijna 300.000 bezoekers. Dat is een record en een stijging van 13% ten opzichte van 2023.'

Hoe kregen jullie dat voor elkaar?

'Het aantal activiteiten is fors toegenomen. Daarbij werken we steeds meer samen met buurtbewoners en organisaties die zelf met ideeën komen. Zo ontstonden lees- en ontmoetingsclubs voor schaken, origami en breien. En natuurlijk het maandelijkse bordspellencafé, waarbij mensen die elkaar in het dagelijkse leven niet zomaar zouden spreken, samen spelletjes spelen. En tot slot de poëziemiddag van Stadsdorp Olympia, die drie keer per jaar plaatsvindt en wordt georganiseerd door bewoners. Daarvoor worden dichters uit de hele stad uitgenodigd, er is muziek en een open podium. Elke keer van hoog niveau.'

Dus jullie organiseren veel voor de buurt?

'Los van de vaste voorleesuurtsjes en de spreekuren en cursussen van OBA Helpt zijn in stadsdeel Zuid 290 activiteiten voor en door buurtbewoners georganiseerd. Daar kwamen in totaal 4.600 bezoekers op af. De goede binding met de buurt merken we ook aan het stijgende aantal vrijwilligers.'

Maar jullie zijn ook goed in grote evenementen?

'Een van de mooiste was het uitverkochte lezersbal in maart. Dat was een afgeleide van het boekenbal. Een van onze fraaiste vestigingen, OBA Roelof Hartplein, liep vol met jonge en oude literatuur-liefhebbers. Er was een literaire quiz, er waren optredens en daarna vierden we feest.'

'Prettig, inspirerend, initiatiefrijk, vrolijk. Ik ben alleen maar positief over onze samenwerking. En ook fijn dat altijd alle afspraken worden nagekomen.'

Anneke van buurthuis De Coenen

Jullie werken graag met thema's.

Waarom is dat?

'Omdat je dan meerdere activiteiten aan elkaar kunt knopen. En je kunt mensen op een laagdrempelige manier verleiden zich in een onderwerp te verdiepen. Goed bezocht was de themamaand rond Etty Hillesum, de Joodse schrijfster die in 1943 werd vermoord in Auschwitz. We organiseerden lezingen, wandelingen en een concertlezing met Etty's biografe Judith Koelemeijer en de bekende pianist Marcel Worms, die zelf in Zuid woont. We werkten daarbij onder andere samen met buurthuis De Coenen. Een ander hoogtepunt was de themamaand over het Nederlandse slavernijverleden. Samen met welzijnsorganisatie Dynamo organiseerden we activiteiten in verschillende OBA-vestigingen in stadsdeel Zuid, waaronder een filmvertoning, een Heri-heri maaltijd, samen met Dialoog in Actie een gesprek over Ketu Ketu en een kookworkshop. Ook hier kwamen veel mensen op af, die waardevolle gesprekken voerden over een beladen thema.'

Ellen de Jong, stadsdeelmanager

Stadsdeel Oost en gemeente Diemen

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

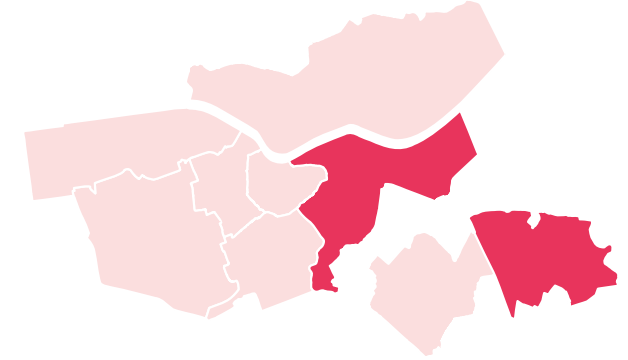
'Het totale aantal bezoekers in stadsdeel Amsterdam Oost en de gemeente Diemen is gestegen van 379.466 in 2023 naar 495.431 in 2024. Dat is een toename van 30,56%.'

Kun je die groei verklaren?

'De verhuizing van OBA Diemen naar het gebouw waarin ook theater De Omval zit, heeft geleid tot een spectaculaire groei van de bezoekersaantallen. In 2023 kwamen er 137.760 bezoekers, in 2024 steeg dat aantal met 121% naar 232.411 bezoekers. Samen met theater De Omval organiseerden we een groot en divers aantal culturele evenementen, zoals het Lentefeest en de Media Ukkie Dagen. Daarmee bereikten we een breed publiek. Vanaf het najaar 2024 zijn er in Diemen ook laagdrempelige bijeenkomsten voor buurtbewoners, gericht op samenzijn en ontmoeting.'

En de vestigingen in stadsdeel Oost?

'In algemene zin zie je dat onze focus op samenwerking met de buurt zich uitbetaalt. We trekken daardoor meer bezoekers, maar versterken ook de kwaliteit en diversiteit van onze programma's. Wat we doen, verschilt per vestiging. In IJburg wonen veel jonge gezinnen, dus daar concentreren we ons op activiteiten voor de jeugd. OBA Linnaeusstraat heeft een breder profiel. We hebben deze vesti-

ging in 2024 gemoderniseerd, zodat er meer ruimte is voor activiteiten. Schrijvers & Soep is inmiddels een vaste waarde, maar we organiseren ook veel op het gebied van mentale en fysieke gezondheid, zoals de Week van de Gezonde Jeugd en het Zaaifeest. Ook hebben we veel activiteiten voor ouderen, zoals workshops digitale vaardigheden en het fantastische Ouderen Songfestival. Omdat we nauwer zijn gaan samenwerken met de Buurtcampus, hebben we een grotere impact in de wijk. En dan is er OBA Javaplein. Die vestiging is inmiddels een bruisende culturele hotspot, dankzij nauwe samenwerkingen met lokale kunstenaars en culturele organisaties. We programmeren er exposities, lezingen over kunst uit de hele wereld, concerten, literatuuravonden, open podia en zelfs modeshows, georganiseerd door jonge ontwerpers uit de buurt.'

Jullie doen dus veel samen met de buurt?

'Oost is van oudsher een sociale en actieve buurt. Dat merken we aan het stijgende aantal vrijwilligers, en aan de buurtbewoners die zich willen inzetten om de buurt gezonder te maken. Bijvoorbeeld door yoga- en meditatielessen te geven. Of te helpen bij het onderhouden van de geveltuin. En in 2025 openen we de Bieb in Bloei, een groene oase in OBA Linneaeus waar bezoekers zaden en stekjes kunnen ruilen. Natuurlijk ondersteunen we dit initiatief, dat is opgezet door studenten van de HvA, met boeken over groen en klimaat, en met workshops.'

Nancy Sopacau, activiteitenbegeleider

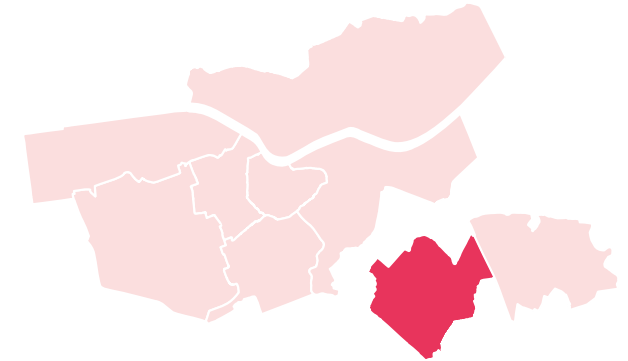
Stadsdeel Zuidoost, Weesp en gemeente Ouder-Amstel

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

'In de zes vestigingen in stadsdeel Zuidoost, Weesp en gemeente Ouder-Amstel ontvingen we in 2024 ruim 369.692 bezoekers. In 2023 waren dat er 302.537. Dat is een groei van 22,2% ten opzichte van 2023.'

Hoe was het in Zuidoost?

'Met name OBA Reigersbos is enorm gegroeid, qua bezoekersaantallen. Naar maar liefst 110.000 bezoekers. Dat zat hem in de toename van het aantal activiteiten met en voor de buurt. Bijvoorbeeld de goedbezochte huiswerkklassen. En de wekelijkse inloopdag van het bewonersplatform Reigersbos en de gemeente. In Ganzenhoef openden we in mei een supergezellige bibliotheek waar vooral veel jongeren op af komen, ook dankzij de samenwerking met de HvA Buurtcampus. En OBA Bijlmerplein is en blijft de plek voor bewoners van de Bijlmer die wel wat hulp kunnen gebruiken. We bieden allerlei taalhulpprogramma's aan en spreekuren en cursussen van OBA Helpt. En ook de spreekuren van Woningnet en het Juridische Loket worden goed bezocht. Maar we hebben ook een haak-en breiclub en we organiseerden Hiphop-evenementen met de Foundation en Imagine IC. Leuk om te benoemen is de strip *SiMSALABiMS*, in de taal van de Bijlmer, die gratis is af te halen in de vestigingen in Bijlmer.

En de Kinderboekenweek. Die was een groot succes, we kregen meer dan 400 kinderen op bezoek in de diverse vestigingen.'

In Ouder-Amstel waren jullie bezig met een verbouwing?

'Inderdaad, de verbouwing OBA Ouderkerk, die eind 2024 is gestart. Bij het maken van de plannen hadden we veel overleg met bezoekers en vrijwilligers. De jeugd en de doelgroep 45 jaar en ouder krijgt in de vernieuwde bibliotheek alle ruimte, en we creëren ook plekken voor studie en overleg. Met de burens, het sportcafé en kinderdagverblijf Tante Kaatje, hebben we de banden verstevigd. De andere vestiging in Ouder-Amstel, OBA Duivendrecht, ontving in 2024 maar liefst 30.000 bezoekers. Dat heeft te maken met de centrale plek, in het dorps huis. Maar we zien ook dat we een breder publiek trekken, dat niet alleen komt voor een boek, maar ook om te studeren, of om de krant te lezen.'

En hoe was het in Weesp?

'In OBA Weesp hebben we het aanbod voorlees- en knutselactiviteiten verruimd. Maar ook het aanbod voor senioren is groter. Iedere maandagochtend is er een drukbezochte editie van Seniorweb. En op donderdag is er de hele dag hulp vanuit OBA Helpt. Dinsdagochtend hebben we de Vrijwilligerscentrale te gast, die vrijwilligers werft voor Weesp en omstreken. En op vrijdagavond beantwoordt Weesp Duurzaam vragen op het gebied van duurzaamheid.'

**Thierry Schneiders, activiteitenbegeleider
OBA Helpt**

Stadsdeel West

Hoeveel bezoekers waren er in 2024?

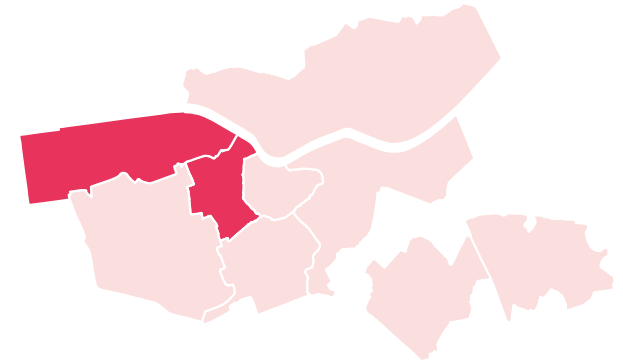
'In de vijf vestigingen in West ontvingen we ruim 516.982 bezoekers in 2024. Een stijging van 10,93% ten opzichte van 2023, toen we 466.031 bezoekers ontvingen.'

Lijken de vijf vestigingen op elkaar?

'Nee, elke vestiging heeft een eigen identiteit. OBA Bos en Lommer is populair bij de jeugd en het is een plek waar mensen terecht kunnen voor hulp en advies van OBA Helpt. OBA Spaarndammerbuurt is erg sterk in het activeren van de buurt. OBA Staatsliedenbuurt is een rustige huiskamer voor studenten die wonen in de DC van Hall. En het is een favoriet van de jeugd die wil ontdekken in de OBA Maakplaats. OBA Mercatorplein wordt veel bezocht vanwege OBA Helpt, maar ook vanwege de activiteiten voor senioren en senioren en de horeca. En OBA de Hallen – dat is een verhaal apart.'

Vertel!

'OBA De Hallen is een sociale en culturele hot spot. Leescafé Belcampo trekt veel klanten en Stichting Kunst en Dialoog organiseert in deze vestiging activiteiten waar mensen uit de hele stad op af komen. Bijvoorbeeld het indrukwekkende dialoogdiner op 8 juli, waar meer dan 80 Amsterdammers, voornamelijk van Joodse of islamitische afkomst, samenkwamen om te spreken over hoe

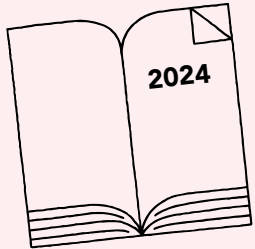

de oorlog in het Midden-Oosten hen raakt. En in december spraken vertegenwoordigers van de gezamenlijke Palestijns-Israëliëse vredesbeweging Standing Together een overvolle zaal toe. Ook de cultuurliefhebbers kwamen aan hun trekken. In november traden, in het kader van de dansserie Intimate Portraits, dansers van het wereldberoemde Nederlands Dans Theater op. En in december verwelkomden we dansers en zangers uit de buurt voor Podium voor de buurt.'

Jullie werken veel samen met de buurt?

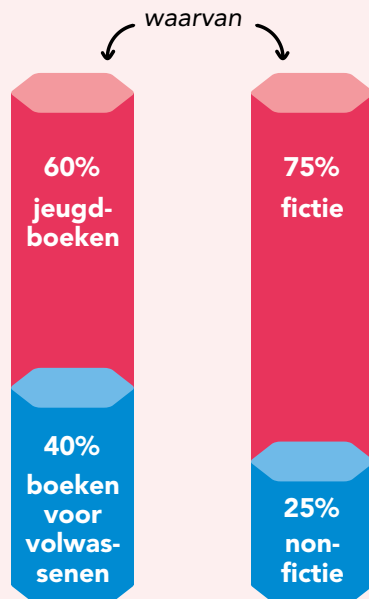
'De meeste initiatieven in West komen tot stand in samenwerking met buurtbewoners zelf. Het is mooi om te zien hoe creatief onze burens zijn. Ze maken portretten van de buurt, of schrijven een geschiedenis van de buurt. Er is zelfs een kinderboek gemaakt, door buurtkinderen.'

Collectie

17.971
nieuwe titels

65.000
nieuwe boeken
op de plank gezet

De collectie leeft

De bibliotheek is al heel lang veel meer dan boeken. Maar de collectie blijft een centraal onderdeel. En die collectie wordt voortdurend vernieuwd. Zo zijn er in 2024 17.971 nieuwe titels aan onze catalogus toegevoegd en ruim 65.000 nieuwe boeken op de plank gezet. 60% daarvan betrof jeugdboeken en 40% boeken voor volwassenen; 75% was fictie en 25% non-fictie.

En dat is nog niet alles. In onze vestigingen kon je 138 verschillende kranten en 2.145 verschillende tijdschriften lezen. In ons digitale aanbod was vooral Junior Einstein populair. De online leer- en oefenomgeving voor de basisschool werd met 46% verreweg het meest gebruikt, daarna kwam theorie.nl, de omgeving voor het oefenen voor het CBR-theorie-examen met 21%.

Samen met de buurt

Bij het samenstellen van de collectie werken we steeds meer samen met de buurt. Zo vulden we de collectie in OBA Banne aan met een selectie Turkse jeugdboeken, die was ingebracht door

buurtbewoners. Voor dit initiatief werken we samen met het Tulip Institute. Ook lanceerden we de Noord-collectie, met verhalen over dit stads-deel en boeken geschreven door buurtbewoners.

Maatschappelijke onderwerpen

Daarnaast collectioneren we meer informatieve boeken over bijvoorbeeld klimaat, digitalisering en globalisering. Daarmee sluiten we aan bij de groeiende betrokkenheid bij maatschappelijke onderwerpen. Ook bij jongeren. We merken dat die groei er is aan de reacties van bezoekers, maar ook landelijke onderzoeken tonen het aan. Zo rapporteerde de Kindertelefoon over 2024 een toename van zorgen over actuele thema's.

Geen cd's en dvd's

Wel zijn we gestopt met de aanschaf van cd's en DVD's. Wat nog in collectie is, kan worden geleend. Natuurlijk blijven we zoeken naar passende alternatieven voor al onze leden.

'Lezen vraagt om concentratie en die concentratie moet je trainen. Maar om die concentratievaardigheid te ontwikkelen moet je eerst de interesse voor lezen opwekken.'

Elise Swart en Hannah De Mulder onderzoeken bij de Universiteit Leiden hoe strips kunnen helpen de leesdrempel te verlagen

Graphic novels en manga

Meerdere wetenschappers wijzen op de rol die strips en graphic novels kunnen spelen bij het verlagen van de leesdrempel voor jongeren. Ze fungeren als het ware als een springplank naar langere verhalen. Daarom startten wij een zorgvuldig gecureerde collectie graphic novels en manga. Die is inmiddels te leen in 10 vestigingen verdeeld over de stad. Daarmee investeren we in leesplezier voor fans en enthousiastelingen we hopen de doelgroepen die maar al te makkelijk het plezier in lezen verliezen. Het is nog te vroeg om cijfermatig te kunnen onderbouwen of dit aanslaat, maar we krijgen positieve reacties van bezoekers in vestigingen.

Kortere wachttijden

Je zou het bijna vergeten, maar er is een hele makkelijk manier om mensen aan het lezen te krijgen: verkort de wachttijden van de populaire boeken. Daar hebben we in 2024 veel tijd in gestoken, in samenwerking met lokale boekhandels. We monitoren onze progressie op twee manieren: als eerste meten we hoeveel titels er op de reserveringswachttijlister staan. En we meten hoeveel titels een wachtratio hebben boven de 3.0, wat inhoudt dat een lid 3 x 3 weken moet wachten op een boek. Op beide fronten hebben we een daling weten te bewerkstelligen.

Top 5

Meest uitgeleende boeken en andere interessante trends

Ontlezing is een zorg. Gelukkig geldt dat in mindere mate voor onze jongste leden. Zij lenen verreweg de meeste fysieke boeken: 8 van de 10 meest geleende boeken zijn jeugdboeken. Vrouwelijke Nederlandse auteurs zijn bij deze doelgroep populair. Het grootste deel van de e-book-uitleningen (82%) betreft boeken voor volwassenen.

Top 5 meest geleend jeugd

1. *Help een verrassing* van Miriam Bos
2. *De waanzinnige boomhut van 91 verdiepingen* van Andy Griffiths
3. *Kapitein Onderbroek en de pedante plaaggeest van de parallelle paarse plee-planeet* van Dav Pilkey
4. *De waanzinnige boomhut van 117 verdiepingen* van Andy Griffiths
5. *Drie keer niks* van Jeff Kinney

Top 5 meest geleend volwassenen

1. *Ik ga leven* van Lale Gül
2. *Het lied van ooievaar en dromedaris* van Anjet Daanje
3. *Atlas: het verhaal van Pa Salt* van Lucinda Riley
4. *Luister* van Sacha Bronwasser
5. *Dat beloof ik* van Roxane van Iperen

Top 5 meest geleende e-books

1. *Ik kom hier nog op terug* van Rob van Essen
2. *De Camino* van Anya Niewierrra
3. *Naar zachtheid en een warm omhelzen* van Adriaan van Dis
4. *Het bloemenmeisje* van Anya Niewierrra
5. *Luister* van Sacha Bronwasser

WE ZIJN MEER

Een bibliotheek is meer dan een opslagplaats voor verhalen, het is een plek waar de doden gewoon nog doorpraten, een verzameling schappen waarop levens worden bewaard. En OBA is een ander woord voor serre, voor iedereen

die zich in zijn eigen huis niet thuis voelt, een heenkomen in tijden van woningnood. Een vrijplaats voor hen die niet akkoord gaan met 'noot'. Die opveren bij 'wat als', hun glimlach is al een 'ja'.

De bieb is meer dan een reisbureau voor de geest of een laadpaal voor gedachten. Deze plek is ook een plein van 29 vestigingen, een ontmoetingskans voor nieuwkomers en oudgedienden. En tenslotte een poort

voor mensen van wie je nog niet beseft hoezeer je ze nodig hebt. Met wie je de eeuwen kan vieren en bij wie je kan schuilen voor de tijd. Mensen die allang weten dat je in je eentje nooit een stad kan zijn.

'We zijn meer'
van stadsdichter Ellen Deckwitz

Maatschappelijk partner van Amsterdam 750

Op maandag 28 oktober werd bij OBA Oosterdok het startschot gegeven voor het jubileumjaar van 750 jaar Amsterdam. Met een spectaculaire luchtacrobatieshow door theatergroep Bencha en een speciaal door stadsdichter Ellen Deckwitz geschreven ode aan de bieb (zie afbeelding). Ruim 250 bezoekers waren bij de onthulling, waaronder genodigden vanuit de gemeente, maar de OBA had ook leden uitgenodigd om te proosten en een taartje te eten.

Alle OBA-vestigingen in Amsterdam zijn herkenbaar als partner dankzij de kleurrijke bestickering. We vullen het partnerschap in met programmering en door onze vestigingen beschikbaar te stellen aan bewoners en organisaties die iets organiseren in het kader van Amsterdam 750. Een mooie manier om Amsterdammers kennis te laten maken met onze vestigingen, is het wekelijkse 750 in 750 seconden-journaal dat we maken met AT5, de Gemeente Amsterdam en amsterdam&partners.

Een boek van bijna 300 jaar oud

Amsterdam 750 gaf ons ook de gelegenheid om onze Amsterdam-collectie weer extra onder de aandacht te brengen met onder andere een tentoonstelling op OBA Oosterdok met schatten uit ons enorme magazijn. Een van de oudste boeken die we vertoonden was *Spiegel van Amsterdams zomervreugd* van Abraham Rademaker. Dit bijna 300 jaar oude boek, gepubliceerd in 1727, gaat over lustplaatsen, herenhuizen, wegen en vaarten in Amstelveen en de dorpen Slooten en Overtoom. Een ander topstuk was *De diergaarde en het Museum van het Genootschap Natura Artis Magistra* van Hermann Schlegel, één van de oudste beschrijvingen van Artis, uit 1849. Ook was er een grote reproductie van een stadskaart uit 1544 te zien. Daarnaast zorgden we ervoor dat de Amsterdam collectie in alle stadsdelen werd uitgebreid met verhalen uit Amsterdam voor jong en oud. Bijvoorbeeld: *De wollef en de seve geitjes: een plat Amsterdam sprookje* en *Kijk omhoog, Amsterdam!: laat de stad je verbazen met 100+ weetjes* door Ommetje met Tom.

Highlights

Drie highlights uit 2024

1. De Toekomstdialogoog Amsterdam 1000 | meerdere vestigingen

Tijdens deze Socratische dialogen, geïnitieerd door het Socratisch Gilde van de gemeente Amsterdam, gaan Amsterdammers met elkaar in gesprek over belangrijke vragen over de toekomst van Amsterdam. Juist het ver vooruit kijken – we hebben het over het jaar dat Amsterdam 1000 jaar bestaat – zorgt voor rust, ruimte en nieuwe perspectieven. Zo ontstaan hoopvolle toekomstbeelden voor onze stad.

2. Workshop fotografie Geuzenveld Verbeeld | OBA Geuzenveld

Leer fotograferen met je smartphone én ontdek je buurt – dat wil toch iedereen? Zeker als je les krijgt van de professionals van fotomuseum FOAM. De activiteit werd dan ook een enorm succes.

3. Weespertrekvaartmannen | OBA Roelof Hartplein

De Weespertrekvaartmannen zingen het andere lied van de zee, de haven van Amsterdam, water, wind, schepen en de pont naar Noord. De optredens zijn een feest waarbij veel wordt gelachen en hier en daar een traan wordt geplengd. Met liederen van onder andere Ramses Shaffy, Jacques Brel, Thé Lau en Van Dik Hout.

Vrijwilligers helpen in de dienstverlening

De OBA is – dankzij een wijdvertakt vestigingen-netwerk – in alle buurten thuis. En dat is een groot goed. Net als bibliotheken in het hele land worden ook wij in onze vestigingen ondersteund door vrijwilligers. In 2024 telden zij voor het eerst mee in het rooster. Het werven, selecteren en inwerken van vrijwilligers in de dienstverlening was dit jaar dan ook een prioriteit. Samen met onze medewerkers zorgen zij voor sfeer, een opgeruimde vestiging en het beantwoorden van klantvragen. Ons doel is om per vestiging meer dan 4 vrijwilligers (of 16 uur) in te roosteren. Omdat er dan tijdswinst en ruimte ontstaat voor onze medewerkers. In 2024 hebben we dit doel nog niet bereikt. Niet alleen werving en selectie, maar ook inwerken kost tijd. Zeker als vrijwilligers relatief snel weer uitstromen. In 2025 werken we er naartoe om dit doel alsnog te bereiken.

Vrijwilligers zijn positief over hun bijdrage en over de werksfeer

In juni hebben we onder vrijwilligers een enquête uitgezet. De respons was goed: 150 vragenlijsten werden ingevuld, waarvan 89 volledig. De vrijwilligers zijn tevreden over hun rol en de werksfeer. Een ruime meerderheid (84%) voelt zich gewaardeerd en erkend. De missie van de OBA is bekend bij 86% en een kleine meerderheid (54%) heeft het gevoel hier zelf ook daadwerkelijk actief aan bij te dragen.

Veiligheid in de vestigingen

Met het thema veiligheid zijn we in 2024 al aan de slag gegaan. Onze vestigingen zijn toegankelijk voor alle Amsterdammers, staan midden in de samenleving en zijn een afspiegeling van de maatschappij, in al haar vormen. Dat betekent helaas ook dat onze bezoekers en medewerkers in toenemende mate te maken hebben met onrust en overlast. Om hier effectief op in te spelen, hebben we de Taskforce Veiligheid opgericht. Collega's van veiligheid, facilitair, communicatie, vestigingen, Oosterdok, P&O en OR werken hierin samen aan een structurele veiligheidsaanpak. We kunnen dit thema alleen samen met de gemeente en maatschappelijke buurtpartners aanpakken. Daarom werken we in iedere stadsdeel samen met de gemeente aan het opzetten van een veiligheidsnetwerk met partners in de buurt.

Dankzij deze afdeling-overstijgende manier van werken, zijn we in staat om snel te reageren op nieuwe kansen of uitdagingen. Ook kunnen we snel schakelen bij incidenten en risicosituaties en hebben we contact met de veiligheidsdriehoek, de gemeentelijke veiligheidscoördinator en de wijkagent. Daardoor kunnen we snel reageren bij dreiging in de buurt van onze vestigingen. In 2025 zal de taskforce worden voortgezet. Daarbij nemen we – met een tussentijdse veiligheidsmonitor – ook de veiligheidsbeleving onder alle frontofficemedewerkers mee.

Versterken van de interne organisatie

In 2024 startten we de OBA Ontwerpcafés. Een serie van 7 sessies waarin we via de methode co-design aan de slag gingen met belangrijke opgaven voor de organisatie. Die opgaven verzamelden we onder meer via een medewerkers-tevredenheidsonderzoek. We riepen medewerkers van alle afdelingen en uit alle vestigingen op om mee te doen. Met succes. Maar liefst 146 collega's, afkomstig uit de gehele organisatie, deelden hun creativiteit en expertise. Dat leverde niet alleen veel inzichten, ideeën en mogelijke oplossingen op. Het zorgde ook voor waardevolle ontmoetingen tussen collega's die elkaar normaal niet snel tegenkomen, en dus niet dagelijks kunnen profiteren van elkaars kennis en ervaring.

Er waren ook concrete resultaten: er zijn 11 concepten ontwikkeld, in 3 hoofdthema's of dossiers.

De 3 hoofdthema's en hun aandachtspunten:

1. Verbeteren van interne verbinding.
Aandachtspunt: er is een duidelijke behoefte aan het verbeteren van interne communicatie en samenwerking.
2. Veiligheid binnen de OBA. Aandachtspunt: de (sociale en fysieke) veiligheid van zowel medewerkers als bezoekers is essentieel.
3. De OBA Levensreis: verbeteren van bezoekersbetrokkenheid. Aandachtspunt: de OBA is meer dan een plek voor boeken en studieplekken.

In 2025 zetten we de vervolgstappen. Van samen ontwerpen naar samen (concreet) maken. Twee concepten gaan we verder uitwerken, dit doen we wederom via co-creatie tijdens een zogenaamd Doecafé.

2. OBA Next Labs: de bibliotheek van de toekomst

2

Nu en straks

OBA Next is de bibliotheek van de toekomst. Het is de plek om te experimenteren met nieuw aanbod dat we voor, door en met jongeren en jongvolwassenen uitwerken. Zodat de bibliotheek ook voor de nieuwe generaties een plek vol inspiratie is en blijft. Dat vraagt om een wendbare, flexibele en open bibliotheek die zich in inhoud en vorm makkelijk kan aanpassen.

OBA Next is meer dan een nieuwe plek in een nieuw gebouw, het is een ambitieus en toekomstgericht programma dat inspeelt op nieuwe, andere en veranderende ontwikkelingen. De bibliotheek transformeert zo tot een dynamische leer- en experimenteromgeving. Een die zichzelf voortdurend weet te vernieuwen en daarom aantrekkelijk blijft voor iedereen die er komt, en relevant wordt voor de mensen die er nog niet komen.

De focus ligt op:

1. De ontwikkeling van een nieuw, toonaangevend bibliotheekgebouw in Kraaiennest, Amsterdam Zuidoost. Dit gebouw, met een oppervlakte van circa 7.500 vierkante meter, zal een vlaggenschip zijn voor de transformatie van de bibliotheek. Het wordt een multifunctioneel gebouw waarin innovatieve technologie, duurzaamheid, adaptiviteit en flexibiliteit centraal staan.
2. Het in de praktijk experimenteren met en het ontwikkelen van programma's en activiteiten die passen bij de bibliotheek van de toekomst. Dit doen we in de OBA Next Labs. In 2024 was er een OBA Next lab in Zuidoost, Slotervaart en in de Sluisbuurt, in het nieuwe Inholland gebouw.

‘Deze week werd bekend dat de OBA Next in de K-Buurt komt in Zuidoost. Daar ben ik ongelooflijk trots op. Deze bieb van de toekomst wordt van en voor de hele stad. De energie en trots die je voelt in de K-Buurt is ontroerend. Deze week was ik daar om al die buurtbewoners die zich zo hard hebben ingezet te feliciteren. Ze vertelden me hoe blij en verrast ze waren toen ze het nieuws hoorden. En hoe ze niet kunnen wachten tot de OBA Next opengaat.’

Wethouder Moorman op LinkedIn

Wat is er in 2024 gerealiseerd en wat staat er op de planning?

In 2024 is de basis gelegd voor OBA Next in Zuidoost. De ‘verplaatsing’ van OBA Next van de Zuidas naar Zuidoost vroeg om een herstart wat betreft locatie, gebouw, innovatieprogramma en projectorganisatie. Het concept OBA Next werd aangescherpt, er is een nieuwe locatie gevonden, een nieuwe projectstructuur is opgezet en is er gewerkt aan een nieuw partnernetwerk waarmee nieuwe programmering mogelijk wordt in de verschillende OBA Next Labs.

In 2023 spraken we de ambitie uit om het TUMO-programma onderdeel te maken van het OBA Next Innovatieprogramma. TUMO is een gratis educatief programma dat tieners de leiding geeft over hun eigen leerproces. Het gaat in september 2025 van start. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met jongeren uit de hele stad, en met founding partners, namelijk de gemeente Amsterdam, Adyen, Just Eat Takeaway.com, Miro, Sofronie Foundation en TomTom. In het OBA Next Lab in Kraaiennest komen ook andere programma’s met andere partners om zo een lab te creëren voor talentontwikkeling voor jongeren. Het Lab zal programmering gaan opzetten rond de volgende interessegebieden: nieuwe technologie, nieuwe media, muziek, design en creativiteit, ondernemerschap en duurzaamheid.

In 2030 opent OBA Next de deuren in de K-buurt. Het wordt een innovatieve, toekomstbestendige bibliotheek, een inclusieve en aantrekkelijke plek waar Amsterdammers – en met name jongeren – uit de hele stad naartoe gaan om te leren, te creëren en samen te werken.

Het gebouw

Eind februari besloten de gemeenteraad van Amsterdam en het college van burgemeester en wethouders dat de innovatieve bibliotheek OBA Next gebouwd wordt in de wijk Kraaiennest in Zuidoost. Dit besluit was in lijn met het advies van Stadsdeelcommissie Zuidoost. De buurtbewoners waren enthousiast over deze uitkomst. Zij hadden zich stevig ingezet om OBA Next naar Kraaiennest te halen. Met deze beslissing komt er straks een grootstedelijke bibliotheek op een goed bereikbare plek bij. Voor de huidige én de nieuwe generatie Amsterdammers.

Nu de locatie definitief bepaald is, worden vervolgstappen gezet voor de ontwikkeling van het gebouw. Samen met de gemeente heeft de OBA de ambitie om een laagdrempelige moderne, publieke en multidisciplinaire bibliotheek te bouwen. Het moet een bieb worden waar heel Amsterdam trots op is. De huidige inschatting is dat de bouw in 2030 is afgerond.

*Impressie van het tijdelijke OBA Next Lab
Kraaiennest (vanaf september 2025)*

Het innovatieprogramma

OBA Next opent in 2030 haar deuren. Het is van groot belang het project en de ambities levend te houden in de buurt, de stad en de metropool. Zichtbaarheid en fysieke aanwezigheid helpen daarbij. In de K-buurt wordt daarom het OBA Next Lab Kraaiennest opgezet waarin ook het kernprogramma TUMO zal worden gehuisvest. Dit OBA Next Lab is een plek waar het innovatieprogramma Next kan landen en het is een 'oefenplek' voor potentiële samenwerkingspartners. De labs maken het mogelijk om in de praktijk te experimenteren met programma's en activiteiten die passen bij de bibliotheek van de toekomst.

De OBA Next Labs

OBA Next Lab Slotervaart

- Een OBA-punt gerund door de buurtonderneming Casa Sofia.
- Geopend op 1 maart 2023.
- Looptijd: minimaal 2 jaar.
- Onderzoeksvraag: in hoeverre is het mogelijk om een bibliotheekvoorziening geheel in handen te geven aan een buurtonderneming? Wat betekent dit voor de infrastructuur, de ondersteuning en welke afspraken zijn er nodig?

OBA Next Lab Sluisbuurt

- Een experimentele leeromgeving op Zeeburgereiland, Amsterdam-Oost, gericht op spelend leren en ontwikkeld in samenwerking met Inholland. Het project omvat drie onderzoekstromen: kennis uit emotie, burgerwetenschap en kunstenaarskennis.
- Geopend in december 2024.
- Looptijd: minimaal 2 jaar.
- Onderzoeksvraag: welke vormen van kennis bestaan er en hoe kunnen die op nieuwe manieren worden aangeboden aan het publiek? In hoeverre kan een openbare bibliotheek samen met een hogeschool hier nieuwe diensten voor ontwikkelen?

OBA Next Lab Kraaiennest

- De proeftuin voor de bibliotheek van de toekomst. Voor en door jongeren.
- Opent op: 1 september 2025.
- Looptijd: tot aan opening definitieve OBA Next in 2030.
- Onderzoeksvraag: In hoeverre is het mogelijk om te komen tot een nieuwe programmering aan de hand van interessegebieden van jongeren waarbij wordt aangesloten bij nieuwe manieren van leren en ontwikkelen, passend bij een bibliotheek van de toekomst?

Uitgelichte projecten

Claim Your Space

Claim Your Space is een programma waarbij iedereen ideeën kan pitchen voor de OBA Next Labs. Doel is om jongvolwassenen te ondersteunen bij hun toekomstplannen. Dit project kreeg de tweede prijs op 'het grootste Kennisfestival 2024'.

Minecraft Challenge

In april 2024 lanceerde de gemeente in samenwerking met de OBA de Minecraft Challenge OBA Next. Deze ontwerpwedstrijd stimuleerde jongeren om, in de online omgeving van de game Minecraft, een ontwerp te maken voor de bibliotheek van de toekomst. Er deden 26 teams mee, bij de uitreiking waren meer dan 100 kinderen aanwezig. Het winnende ontwerp 'The Hart' komt van leerlingen van de Amsterdam International Community School. Zij ontwierpen een gebouw dat ruimte biedt voor ontmoeting, stilte, kunst en zelfs dieren.

TechTrack

Technologie ontwikkelt razendsnel. Maar veel mensen hebben geen toegang tot deze ontwikkelingen. Daarom initieerde OBA Next TechTrack. Met educatieve programma's en workshops maken we technologieën bereikbaar voor alle burgers van Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel.

3. De bibliotheek die altijd beschikbaar is

3

Een nieuwe digitale infrastructuur

De OBA werkt aan een nieuwe digitale infrastructuur waarin fysieke en digitale diensten naadloos in elkaar overlopen. Daarbij is hybride dienstverlening een speerpunt. De OBA wil veilige en toegankelijke ervaringen bieden in haar fysieke vestigingen én in een digitale omgeving.

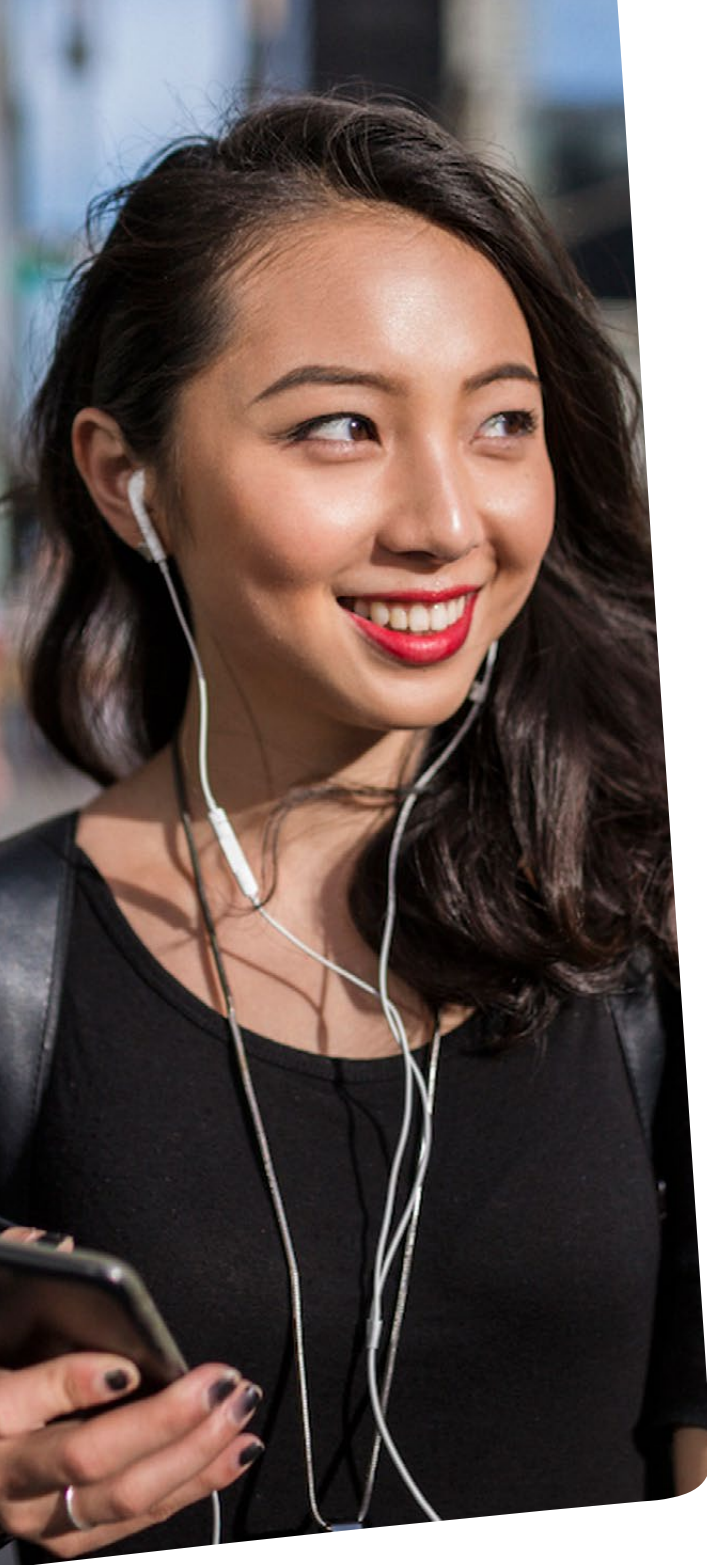
Digitalisering speelt een cruciale rol in het toegankelijker maken van onze diensten.

1. Door informatie en diensten online beschikbaar te stellen, kunnen we gebruikers op elk gewenst moment en vanaf elke locatie toegang geven. Dit verlaagt de drempel voor mensen voor wie het lastig is om onze fysieke vestigingen te bezoeken.
2. Ook maakt digitalisering het mogelijk om een breder en gevarieerder aanbod aan te bieden voor onze zeer diverse gebruikersgroep.
3. Tot slot draagt digitalisering bij aan fysieke toegankelijkheid, bijvoorbeeld via apps of digitale informatieborden die bezoekers wegwijs maken in de bibliotheek.

In 2024 zette de OBA vol in op innovatie om een optimale, laagdrempelige en naadloze klantervaring te realiseren. De ruggengraat van deze innovaties is een nieuw integratieplatform dat ervoor zorgt dat onze software-systemen beter met elkaar kunnen communiceren. Een van die systemen is een nieuw, centraal planbord voor evenementen, waarmee de activiteitenplanning en ticketing worden gestroomlijnd en inzichtelijk gemaakt, zowel intern (logistiek en rapportage) als extern (activiteiten worden doorgezet naar het CMS van de website).

Een andere verbetering was het invoeren van Single Identity, waardoor gebruikers voortaan slechts één inlog nodig hebben om toegang te krijgen tot alle diensten, ook de ebooks in de landelijke online bibliotheek. Dit is een landelijk initiatief.

En onder de vlag van het project 'Wetenschap in de wolken' waarin de OBA, de Vrije Universiteit, De Waag en Kenniscloud samenwerken, experimenteerden we met de inzet van het niet-commerciele platform Kenniscloud, waarop Amsterdammers ideeën en kennis kunnen uitwisselen en discussiëren.

De nieuwe website

In het verslag van 2023 schreven we dat een eerste versie van de nieuwe website in 2024 zou worden opgeleverd. Dat is niet gelukt. De soft launch vindt plaats in juni 2025. De OBA beschikt dan over een website met een sterk verbeterde gebruikerservaring en navigatie en een overzichtelijker presentatie van de zoekresultaten. Een website bovendien die achter de schermen makkelijk aangesloten kan worden op systemen voor bijvoorbeeld ticketing. Een van de speerpunten bij het ontwerp van de website was digitale toegankelijkheid. Andere speerpunten waren: logischer navigatie, meer zichtbaarheid voor wat mensen allemaal kunnen ontdekken, beleven en leren bij de OBA en aantrekkelijkere presentatie van boeken, evenementen en vestigingen.

Lokale digitale infrastructuur

In 2024 heeft de OBA grote stappen gezet in het realiseren van een eenvoudig en beheersbaar applicatielandschap. Met de invoering van een nieuw portaal waarbinnen alle HR én finance-zaken geregeld kunnen worden, de vernieuwing van ons netwerk en de start van de uitfasering van het eigen beheer op netwerk- en werkplekvoorzieningen en on-premise-servers. Dit vereenvoudigt het beheer van de IT-omgeving aanzienlijk.

Het vernieuwde landschap is zo ingericht dat applicaties standaard als Software as Service-diensten worden afgenomen, tenzij specifieke uitzonderingen noodzakelijk blijken. Door de integratie en orkestratie van deze applicaties via een centraal integratieplatform, waarbij functionaliteiten via API's beschikbaar worden gesteld en informatie gedeeld wordt met het dataplatform, is een solide basis gelegd voor (pro)actieve monitoring en beheer. Dit maakt de OBA wendbaar en in staat in snel tempo in te spelen op de wensen van de rest van de organisatie.

De OBA kiest er bewust voor om geen (virtuele) infrastructuur in eigen beheer te hebben. Dat heeft als positief gevolg dat technische taken zoals serverbeheer, updates, beveiliging en schaalbaarheid kunnen worden uitbesteed aan gespecialiseerde cloud-gebaseerde serviceproviders.

Hierdoor wordt de focus volledig gelegd op de kerntaken. De IT-organisatie kan zich primair richten op regie- en analysefuncties, zodat zij de businesskant van de OBA optimaal en flexibel kan ondersteunen.

Landelijke digitale infrastructuur

In 2024 heeft de OBA met de G4 een gezamenlijke beleidslobby gevoerd, met als speerpunt de naadloze integratie van landelijke diensten en producten – met de Online Bibliotheek voorop – in de digitale klantreis van de lokale bibliotheek.

Hiertoe is actief meegedacht bij het ontwerp van de nieuwe stelselwet voor de openbare bibliotheek en de vormgeving van de zorgplicht voor gemeenten. Ook was de OBA zichtbaar in het netwerk door deel te nemen aan het traject Werken aan Uitvoering (WAU) van de Koninklijke Bibliotheek, dat is gericht op het verbeteren van de publieke dienstverlening. Daarnaast leverde de OBA de voorzitter van de Commissie Digitaal van de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) en was de OBA actief in de Expertgroep Digitale Infrastructuur.

4. De bibliotheek op school en thuis

4

Kinderen en jongeren zijn voor de OBA een belangrijke doelgroep. Samenwerking met het onderwijs is dan ook vanzelfsprekend. In 2024 werd die samenwerking onder de noemer OBA School stevig uitgebouwd.

Lezen is een basisvaardigheid die cruciaal is voor het functioneren op school én in de samenleving. Wie niet goed kan lezen, snapt geen schoolopdrachten, kan geen bankzaken regelen en begrijpt niet wat er in een medische bijsluiting staat. Is deze trend onomkeerbaar? Nee. Maar we moeten wel actie ondernemen.

Gemeenten Amsterdam en Diemen werkten samen met de OBA aan de inrichting van het Leessoftware. In Amsterdam kreeg dit initiatief de naam 'Liefde voor Lezen'. OBA op school ontwikkelde zich tot een partner van 100 onderwijsinstellingen. Er werd geïnvesteerd in schoolbibliotheken, expertise van leerkrachten en een verbeterde leeromgeving. Zo zette de OBA belangrijke stappen in de realisatie van de ambities op het vlak van leesbevordering in Amsterdam.

'Uit nationale en internationale studies blijkt dat Nederlandse jongeren steeds minder vaak en met steeds minder plezier lezen. Uit de vijfjaarlijkse internationale PISA-studie naar leesprestaties blijkt dat leerlingen in 2023 minder leesvaardig zijn dan twintig jaar geleden. Een derde van de Nederlandse 15-jarigen loopt zelfs het risico laaggeletterd het onderwijs te verlaten.'

Raadsinformatiebrief 'Liefde voor Lezen' van de gemeente Amsterdam

'We zijn blij dat we nu samen met de scholen en OBA op School kunnen gaan werken aan het verbeteren van de leesvaardigheid van kinderen. Plezier hebben in lezen helpt enorm als je leert lezen. De bibliotheek kan zorgen voor de meest geschikte én leukste boeken in de school. Ook om thuis lekker verder te lezen. Goed kunnen lezen is belangrijk om goed te kunnen leren op school, maar ook om mee te kunnen doen in de samenleving.'

Wethouder Jeroen Klaasse van onderwijs en kinderopvang bij de gemeente Diemen

Maak kennis met OBA op School

OBA op School is de Amsterdamse uitwerking van het landelijke programma De Bibliotheek op School. Dit kent zeven 'bouwstenen'. De belangrijkste zijn: de opbouw van een schoolbibliotheek met een gevarieerde, actuele en goed verzorgde boekencollectie, de inrichting van een uitnodigende leesomgeving in de school en het vergroten van de deskundigheid van leerkrachten op het vlak van leesbevordering. Ook meten we jaarlijks het leesklimaat op school. Die bevindingen gebruiken we om onze aanpak toe te snijden op de behoeftes van de leerlingen. OBA op School wordt ondersteund door de gemeentes Amsterdam en Diemen en stichting Lezen.

Amsterdams Studieplan en huiswerkbegeleiding

Tijdens de coronajaren is vanuit de gemeente de wens bij de OBA neergelegd om een programma voor huiswerkbegeleiding te faciliteren. In 2024 hebben we op 8 locaties op deze manier huiswerkbegeleiding geboden.

Meer dan 100 scholen en VVE-locaties

OBA op School startte in 2023. In 2024 werd met veel energie gewerkt aan de uitbouw van dit programma. Er werd uitvoering gegeven aan de afspraken met VVE, PO-scholen, VO-scholen en MBO. Vanaf september werden meer en meer vernieuwde schoolbibliotheken geopend. De intentieverklaringen die in het verslag van 2023 genoemd werden zijn omgezet in definitieve afspraken en contracten. Die zijn, met name vanaf september 2024 tot uitvoering gebracht. Hiervoor werden nieuwe leesmediaconsultanten aangetrokken en opgeleid die met groot enthousiasme hun taken hebben opgepakt samen met docenten en medewerkers van scholen in Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel.

'Liefde voor Lezen' op het CasparusCollege. Foto: SeeitYourself.nl - Jan Kees Steenman.

Casparus College opent eerste OBA-schoolbibliotheek in voortgezet onderwijs

'Lezen is niet alleen een essentiële vaardigheid, maar ook een bron van plezier en een manier om de wereld om ons heen te begrijpen. Het opent de deur naar nieuwe werelden, verbreedt onze horizon en stimuleert onze verbeelding. Elk boek dat we lezen geeft ons de kans om iets nieuws te leren.'

Raadsinformatiebrief 'Liefde voor Lezen' van de gemeente Amsterdam

Leesbevordering vanaf zo jong mogelijke leeftijd

Het programma van OBA op School gaat uit van een doorgaande leerlijn. We starten leesbevordering met voorlezen op zo jong mogelijke leeftijd, we stimuleren het voorlezen in de Voor-schoolse educatie, we investeren maximaal in leesonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs, met name het vmbo. In 2024 werd ook een begin gemaakt met de samenwerking met het ROC van Amsterdam. Zo werd aan alle studenten een gratis lidmaatschap aangeboden en werden op 5 opleidingen pilots gestart met OBA op School in het mbo. Met name ook met aandacht voor toekomstig pedagogisch medewerkers. Zij geven immers uiteindelijk het plezier in lezen weer door aan jonge kinderen.

De bibliotheek thuis

De OBA investeert in lezen op school, in de bibliotheek én thuis. Lezen thuis stimuleren we in samenwerking met andere organisaties in Amsterdam. Een belangrijke partner is de VoorleesExpress. De OBA ondersteunde het werk van de VoorleesExpress, onder meer door vrijwilligers te trainen en lidmaatschappen aan te bieden aan die vrijwilligers. De VoorleesExpress is ook gedurende meerdere dagen per week gebruiker van faciliteiten op de jeugdetage van OBA Oosterdok.

'We lezen elke les een half uur. Sommige kinderen vinden dat écht heel lastig. Nu kies ik een boek uit de kast waarvan ik denk dat het aanspreekt, en ik lees eruit voor.'

Ashley Rozenblad, docent Nederlands aan het Casparus College

Gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid

De OBA speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de taalvaardigheid van kinderen. Maar de betrokkenheid van ouders en verzorgers is hierbij van groot belang. In 2024 nam de OBA samen met de gemeente Amsterdam deel aan een landelijke pilot in het kader van de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG). De organisatie was in handen van Stichting Lezen, Stichting Lezen en Schrijven en de Koninklijke Bibliotheek.

Het doel van de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid is het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. Laag taalvaardige ouders hebben vaak laag taalvaardige kinderen. In Amsterdam vond de pilot plaats in het stadsdeel Zuidoost. De belangrijkste conclusie is dat er veel verbetering mogelijk is, met name op het gebied van samenwerking. Als de bij het jonge kind betrokken instanties – zoals Ouder- en Kindteams, gezondheidszorg, onderwijs én bibliotheken – met elkaar samenwerken, is de kans op het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid veel groter. Een volgende stap is het formuleren van een duidelijke opdracht voor de OBA en de andere betrokkenen, die handvatten geeft voor het verbeteren van de aanpak ten aanzien van ouders en verzorgers van kinderen met een risico op lage taalvaardigheid.

Leren in de Maakplaats: waar ambacht en technologie samenkomen

Onze samenleving verandert razendsnel. Ambachten verdwijnen, nieuwe technieken verschijnen en er is een groeiende behoefte aan mensen die met hun handen kunnen werken én digitale technologie begrijpen. In de OBA Maakplaats brengen we die werelden samen.

Kinderen van 8-16 jaar ontdekken in de OBA Maakplaats hoe ze nieuwe technologieën zoals 3D-ontwerp, programmeren, AI en digitale fabricage kunnen combineren met traditionele maakvaardigheden. Door te experimenteren, maken en reflecteren leren ze niet alleen werken met hun hoofd en handen, maar ontwikkelen ze ook een onderzoekende houding en eigenaarschap over hun leerproces. Zo bereiden we hen voor op een toekomst waarin technologie en ambacht hand in hand gaan.

Het kind staat centraal

In de OBA Maakplaatsen staat het kind centraal. Kinderen en jongeren krijgen de ruimte om op hun eigen manier te leren en te ontdekken. De leidraad daarbij is het Maakkompas.

Het Maakkompas structureert het maakproces in 3 fasen:

1. Bedenken: inspiratie opdoen en ideeën ontwikkelen, vanuit kunst, wetenschap en verhalen.
2. Maken: experimenteren met materialen en technieken, ondersteund door cursussen en bootcamps.
3. Bekijken: reflecteren op het proces en het werk verbeteren.

Deze non-lineaire aanpak biedt structuur zonder de creativiteit in te perken en zorgt ervoor dat elk kind een eigen leerweg kan volgen. Zo creëren we een veilige en stimulerende omgeving waarin experimenteren en eigenaarschap centraal staan.

Met groot succes is in 2024 gewerkt aan de voortzetting en uitbreiding van de activiteiten van de Maakplaats. Er werd steeds intensiever samengewerkt met scholen binnen het naschoolse circuit, waardoor meer leerlingen bereikt werden. Daarnaast zijn we gestart met programma's voor volwassenen, zoals de Ochtendmakers, Avondmakers en naaiateliers.

'Het is een monster dat afval op straat opeet. Hij rijdt door de stad en maakt van het verzamelde afval een product dat jij wil. Dit kan je kiezen via het schermpje op de bovenkant.'

Leerlingen Abdulkadir en Aymansamen van de Burgemeester de Vlugschool over hun prototype voor een 'Afvalmonster'

'Je begint vanuit jezelf, je pakt dingen die je leuk vindt en ineens wordt het iets.'

Greet nam deel aan de activiteit 'tinkeren met senioren'

'De maakplaats is een toegankelijke plek in de buurt voor onze leerlingen om binnen te stappen.'

Jacqueline en Tom, docenten aan het IVKO, een montessorikunstvakschool voor mavo en havo, volgden een kennis-makingstraining

5. De bibliotheek helpt

5

De kranten stonden in 2024 vol met artikelen over de herrijzenis van de bibliotheek. De teneur: bibliotheken zijn veel meer dan boeken. Het zijn plekken voor ontmoeting, en voor hulp. De OBA en de gemeente Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel onderschrijven dat principe. Ook in 2024 zetten we ons weer met hart en ziel in om organisaties en vrijwilligers te ondersteunen die inwoners van Amsterdam, Ouder-Amstel en Diemen helpen bij het trainen van hun digitale vaardigheden, de Nederlandse taal of hun financiën.

Leef en leer!

Leef en leer! Trainde in 2024 552 vrijwilligers en professionals die zich willen inzetten voor basisvaardigheden van inwoners van Amsterdam, Ouder-Amstel en Diemen. Zo volgden 187 mensen de basistraining taalvrijwilliger, waarmee ze goed voorbereid als taalmaatje of coach aan de slag konden. Ook werden er workshops georganiseerd over Privacy en AI, deze waren speciaal voor vrijwilligers die zich inzetten als digi-maatje of coach.

Daarnaast organiseert Leef en leer! culturele activiteiten voor vrijwilligers en taalkoppels met als doel: een ongedwongen manier om spreekvaardigheid te trainen en mensen te ontmoeten. Een paar voorbeelden: Zing Nederlands met me in samen-

werking met Paradiso en OBA Helpt, en een filmmiddag in de Melkweg.

In 2024 werd de Leef en leer!-website gelanceerd en meteen flink doorontwikkeld. Er is een community opgebouwd van partnerorganisaties die verantwoordelijk zijn voor het actualiseren van het basisvaardighedenaanbod. Zo maken we van de website dé plek waar professionals, vrijwilligers en leerders terecht kunnen voor doorverwijzing, advies en leermiddelen.

In 2024 organiseerden we 3 bijeenkomsten voor het Amsterdamse taalnetwerk, 3 voor de digitale partners en 1 conferentie voor alle vrijwilligers en partners. Hierbij staan ontmoeting en uitwisseling centraal.

Ook maakten we een prachtige video om in twee minuten uit te leggen waarom Leef en leer! belangrijk is voor het netwerk van basisvaardigheden in Amsterdam.

'Heel leuk om te zien dat mensen wat verlegen beginnen, maar uiteindelijk zelfverzekerder en met meer spreekdurf naar buiten lopen.'

Een vrijwilliger

OBA Helpt: Hulp bij Digitaal

Hulp bij digitaal was actief in 18 vestigingen in Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel. Het aanbod bestond uit:

- Spreekuur Hulp bij digitaal. Voor alle mogelijke vragen over digitale kwesties. Vanzelfsprekend ook over de digitale overheid (Informatiepunt Digitale Overheid).
- Oefenuur. Begeleid werken aan het verbeteren van basisvaardigheden.
- Cursussen gericht op het trainen en ontwikkelen van digitale vaardigheden.
- Hulp bij digitaal en geldzaken had in 2024 circa 7.000 bezoekers. Er zijn ongeveer 7.400 vragen behandeld. 1.241 mensen volgden een cursus. Klik en Tik (de basis) was favoriet met meer dan 650 deelnemers. Maar we gaven ook cursussen over veilig omgaan met ChatGTP en slimmer werken met je smartphone.

Andere activiteiten waren het Tabletcafé en de Pilot Leenlaptops, waarbij mensen 40 refurbished laptops konden lenen.

OBA Helpt: Hulp bij Geldzaken

Hulp bij geldzaken was actief in 7 vestigingen in Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel. Het aanbod bestond uit:

- Spreekuur Hulp bij geldzaken. Financieel spreekuur op 7 vestigingen.
- De Belastingdagen. Hulp bij belastingaangifte op 20 vestigingen.

'Ik doe dit omdat jullie precies weten wat er wel, en wat er niet mag, dus inhoudelijk wat de regels betreft. En ik ben vorig jaar al bij de OBA geweest, en toen ben ik super geholpen. En ik ben vandaag weer door twee heren, ontzettend vriendelijk en correct behandeld en geholpen.'

Een bezoeker

'Bij het invullen wist ik niet wat alles betekende, en daardoor was ik bang dat ik fouten ging maken bij mijn aangifte. Dus ik ben ontzettend blij dat ze mij hebben geholpen met het invullen van de aangifte en alle adviezen daar omheen.'

Een bezoeker

'Ik had het grootste deel van de aangifte zelf al gedaan, maar om de bevestiging te krijgen dat het toch goed is gegaan, is altijd fijn om te weten. Dit was mijn eerste keer, omdat ik sinds verleden jaar in de AOW zit. Ik ben er ontzettend blij mee omdat er dus in mijn privé situatie een hoop dingen veranderd zijn afgelopen jaar.'

Een bezoeker

OBA Helpt: Hulp bij Taal

Hulp bij Taal was actief in vestigingen in Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel. Het aanbod bestond uit:

- 8 Meeleesclubs in 7 stadsdelen. Deelnemers lezen samen met een OBA Helpt-medewerker of vrijwilliger een boek of krant in een aangepast taalniveau.
- 12 Taalcafés in 7 stadsdelen, fysiek en online. In een taalcafé praten deelnemers in groepjes over verschillende onderwerpen.

Bij de taalactiviteiten Meeleesclub en Taalcafé werken we samen met ongeveer 50 enthousiaste vrijwilligers. Omdat de groepen steeds groter worden, blijven we op zoek naar nieuwe vrijwilligers.

- NT2 spreekuur en TIP spreekuur. Speciale spreekuren over taal met een gediplomeerd NT2 docent.
- Taal Informatie Punt-spreekuur. Hier kunnen bezoekers informatie krijgen over NT2-taalscholen of inburgeringscursussen.
- Stap en Spreek. Taallessen gecombineerd met een wandeling waarbij meteen de buurt wordt verkend.

- NT2 lespakket. Taalscholen kunnen hun leerlingen op een leuke en leerzame manier kennis laten maken met de bibliotheek, en ondertussen hun taalvaardigheden verbeteren.

Uitgelicht: de Week van Lezen en Schrijven

In de Week van Lezen en Schrijven organiseerden we in 6 vestigingen een dag vol laagdrempelige, gratis activiteiten. Taalspelletjes, Digi-Bingo, samen een verhaal maken met Chat GPT, zintuigen en geuren benoemen in een spel, et cetera. Iedereen was welkom, lid of geen lid. En in OBA Bijlmerplein vierden we met 50 deelnemers en 10 begeleiders het feest van Lezen en Schrijven. De feestdag begon met djembé-drummer Victor. Deelnemers mochten meetrommelen, zingen en dansen. Daarna waren er workshops en meeleesclubs.

'Afgelopen donderdag wandelden er maar liefst 12 vrouwen mee met de eerste Stap en Spreek. We bereiken een doelgroep die al wel het Buurtteam bezoekt, maar de OBA nog niet. Na deze eerste taalwandeling is de OBA al drie leden rijker die meteen een boek hebben geleend.'

Bijlage 1: Partners

De OBA werkt intensief samen met een grote verscheidenheid aan partijen. Van zelfstandige makers tot internationale organisaties en van buurtbewoners tot de kennisinstellingen van de stad. We werken aan het realiseren van gedeelde ambities voor de stad, nemen met gelegenheids-coalities deel aan projecten en met sommige partners delen we ook onze vestigingen. De veelheid aan vormen en organisaties waarmee we samenwerken zorgt voor een ijzersterk netwerk, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. In 2024 is geïnventariseerd hoe het relatiebeheer intern beter ondersteund kan worden, zodat voor onze partners de samenwerking (nog) gemakkelijker kan verlopen.

Strategische partners

Met een aantal organisaties werken we vanuit een gedeelde missie voor de stad en complementaire expertise duurzaam samen. We delen onze ruimte en versterken elkaars functies, zoals met Imagine IC in de vestiging op het Bijlmerplein, met leescafé Belcampo en Stichting Kunst en Dialoog in OBA de Hallen, met CC Amstel in de gelijknamige vestiging, met de Volksuniversiteit, de Publieke Omroep Amsterdam en de drie Buurtcampusen van de Hogeschool van Amsterdam. In 2024 verwelkomden we ook Stichting Amsterdam 750 op het Oosterdok.

Programmapartners

Ook bij het realiseren van onze programma's zoeken we zoveel mogelijk de verbinding met organisaties die kennis hebben van en ervaring met een specifieke doelgroep, werkwijze of problematiek. Denk aan samenwerking met diverse cultureel-literaire organisaties om anderstalige collectie en activiteiten aan te bieden of aan programma's rondom mentale gezondheid, eenzaamheid of vitaliteit in samenwerking met partijen uit het sociaal domein. Ook bij de activiteiten gericht op het vergroten van basisvaardigheden en zelfredzaamheid kunnen we rekenen op betrokken partners: dankzij hen kunnen we meer spreekuren bieden en zijn ook zaken als rechtshulp of ondersteuning bij studie en huiswerk in onze vestigingen te vinden.

Subsidenten

Naast de subsidies van de gemeenten Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel waren er bijdragen voor speciale projecten van Stichting RCOAK en was er projectfinanciering vanuit Stichting Pica en de voormalige Stichting Plusbibliotheken. De ontwikkeling van TUMO in OBA Next wordt ondersteund door vijf founding partners uit de tech sector.

Publieke Omroep Amsterdam

We werken nauw samen met de Publieke Omroep Amsterdam (POA). Samen met AT5 maken we de talkshow OBA Live, die in de top 3 staat van best bekeken programma's. Sinds september 2024 is er ook het '750 in 750 minuten-journaal': een wekelijkse verslag van activiteiten in het kader van het jubileumjaar 750 waaraan ook Amsterdam&-partners en de gemeente bijdragen. In 2024 maakten we twee pilot-afleveringen van het schooltv-programma Studio Buurtbazen. Daarvoor onderzoeken Amsterdamse scholieren uit groep 7 en 8 onderwerpen die hun leeftijdsgenoten aanspreken. In plaats van vaste medialabs in een aantal OBA vestigingen is na een pilot in Osdorp gekozen voor mobiele medialabs. Het eerste project startte in december 2024 in OBA Banne. In een medialab-programma koppelen we professionele makers aan buurtbewoners. Zo ontstaan reportages van binnenuit, en kunnen buurtverhalen worden vastgelegd en gedeeld. In de Banne deden we dit samen met Salto, de Stadsreporters en mediamuseum Beeld & Geluid.

Partneroverzicht OBA 2024

Subsidiënten OBA

Gemeente Amsterdam
Gemeente Diemen
Gemeente Ouder-Amstel
VSB-fonds
Stichting RCOAK

Founding partners TUMO Amsterdam

Ayden
Just Eat Takeaway.com
Miro
TomTom

Partners

Hogeschool Inholland/Sluislab
Hogeschool van Amsterdam
Open Research Amsterdam
Publieke Omroep Amsterdam
Public Spaces
Stichting Amsterdam 750
Volksuniversiteit Amsterdam

Programma- en buurtpartners

A ABCBijles
Advocatensprekkuur Amsterdam
A-Factor
Amsterdam Museum
Amsterdam Weerproof
Amsterdams BuurtFilmFestival (ABFF)
Amsterdams Comite 4 en 5 mei
Amsterdams Damesdispuut Colombine
Amsterdamse Jeugd Theater School
Amsterdamse Spinoza Kring

Arcam
B Beeld en Geluid
Belastingwinkel Amsterdam
Bewonersgroep "Samen voor het Lambertus Zijlplein"
Bijlmer Bookstore
Bimhuis
Blue Zone Festival
Breitner Academy
Buurt Atelier
Buurtbewonersplatform Reigersbos
Buurtcampus Nieuw-West
Buurtcampus Oost
Buurtcampus Zuidoost
BuurtKamer Molenwijk
Buurtmuseum Indische Buurt
Buurtteam Molenwijk
Buurtteam Nieuw-West
Buurtteam Van der Pek
Buurtvereniging Molenwijk
C Cafe Belcampo
Cafe Casa Sofia
CC Amstel
Cinema Literair
Civic Amsterdam
Clinic Law Incubator (studentenrechtswinkel)
Codeteam Pilot Zuid
Combiwel
Conservatorium van Amsterdam
Cordaan (Nieuw Vredenburg)
Cryptotakkies
D De Alliantie

De Appel
De Buurtvaders
De Coenen
De Kist
De Maasdamme Collectie & Educatie
De Meevaart
De Parelduiker
De Schoolschrijver
De Tagerijn
De Vrolijkheid
De Weespertrekvaartmannen
Dialogo in Actie
DOCK
Doras
Duurzaam Weesp
Dynamo
E Educatief Noord
Eduza - partners in educatie
Eltheto kerk
El Hizra
Estse Ambassade
Estse School in Nederland
Etty Hillesum Huis
EUNIC
Eva&Adam
F FOAM
Fotopersbureau PAPA (Participating Artists' Press Agency)
Foundation Hiphop Academy
Framer Framed
Friends&Foes

G Gezond Noord
GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst)
Gouden Dans
Grachtenfestival
Grip op je geld
H Hart voor de K-buurt
Het Danspaleis
HomeBase via El Hizra
Horeca College
Huiswerk Dojo
I IHLIA
Imagine Film Festival
Imagine IC
IMC weekendschool
In mijn buurt
Indisch Herinneringscentrum
Indische Buurt Museum
Institut Français NL
Instituto Cervantes
IRC
J Jagroep Narain
Jazzfest Amsterdam
Jeruzalemkerk
Juridisch Loket
Kantlijn Creatief
K KPN
Kringwijs
L Linnaeus Boekhandel
Living Library
LM Publishers
Lovingroom Concerts
Luistergroepen (Stichting Hart voor Noord)

M MBVO (Meer Bewegen Voor Ouderen)
Mirror Mirror
Molenwijk @migos
Molenwijkkoor
Mokum Maakcoalitie
Muziekschool Diemen
Muziektheatergezelschap Max Tak
N Nacht van de filosofie
Nationaal Comité 4 en 5 mei
Natuurspeeltuin Diereneiland
NEMO Science Museum
Noureddine Amrani (Project Ik Ben Er van)
O Onderwijs Consumenten Organisatie (OCO)
Open Leercentrum (Spaardammerbuurt)
Open Science Framework
Oud Geleerd Jong Gedaan (OGJG)
Ouderen Songfestival/Tour de Chant
P Pan Asian Collective (PAC)
Pilot Zuid
Poëzietijdschrift Awater
Projectenbureau Primair Onderwijs Zuidoost – (PPOZO)
Q Qafa
Questio Centrum voor Levensvragen
R Rechtswinkel 'Clinic Law Incubator'
Regenboog Groep
Rode Loper
ROMPRO (Romanians For Romanians Foundation Netherlands)
S Samen leren in de Wijk
Schrijfwerkplaats

Schrijverscollectief Kantlijn
Schrijverswerkplaats
SeniorWeb
Stadsdorp Olympia
Stadsdorp Slotervaart-Noord
Stadsdorp Westerpark
Stadsreporters
Stichting !WOON (Woningnet)
Stichting Aan de Knoppen
Stichting Aimiro Mediahuis
Stichting Amsterdams Buurvrouwen Contact (ABC)
Stichting Anissa
Stichting Belastingwinkel
Stichting CPNB (Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek)
Stichting Cybersoek
Stichting de Driehoek
Stichting de Schoolschrijver
Stichting De sokken van Ilias
Stichting DigiSterker
Stichting Dynamo
Stichting Eer en Herstel
Stichting Eigenwijs
Stichting Handboekbinden
Stichting Het Juridisch Loket
Stichting Kringwijs
Stichting Kunst & Dialoog
Stichting Leren voor de Toekomst
Stichting Mensen Maken Amsterdam
Stichting Middag van het Kinderboek
Stichting Motherhood
Stichting Robin Hoed

Stichting SCL (Student Community Leaders)
 Stichting Sina
 Stichting Spin
 Stichting Studiezalen
 Studiehub / Diversity Talks
 Studio Brei
 Studio Vrij
 Symfonisch Blaasorkest
 DeWesterharmonie
 Synchroon Plus
T Taalgroep Spaans/Nederlands
 Taalgroep Van der Pek
 TEAM ED
 Teens Academy
 The Black Birds Singers
 The Waste to Success
 Theater de Omval
 Theaterbureau De Rode Loper
 Theatergroep Wie Walvis
U Uitgeverij Atlas/Contact
 Uitgeverij Blauw Gras
 Uitgeverij Gopher
 Ukrainians in the Netherlands Foundation
 Urban Sound Lab
V Van Gogh Museum
 Vereniging Ons Suriname
 Versa Welzijn
 VoorUit (Stichting Studenten voor Samenleving)

Vrijwilligerscentrale Amsterdam
 Vrijwilligerscentrale Weesp
 Vrouwenrechtswinkel Noord
W Waag Futurelab
 Wear For Life Campagne
 Weekend Academie
 Werkplaats Molenwijk (Framer Framed)
 Wijs Bijles
 Winkeliersvereniging Javastraat
 Winkeliersvereniging Molenwijk
Y Yunus Emre Instituut
Z Zaterdag
 ZID Theater
 En vele buurtbewoners en vrijwilligers

Contactenlijst OBA Next

Design & Creativiteit	Innovatiepartners
	Adyen AEA BV AM Studios Cablai Studios Codam Designathon works Exact Foundation Expanding Visions Gemeente Amsterdam Hume Academy Idiotes Imagine IC Immersive Academy JustEat Takeaway Maakplaats Coalitie MBO Amersfoort Meraki Content Microsoft Miro New Tech Kids OBA Maakplaats Reform Stigma SiMSALABiMS Smartphone Orchestra Sofronie Foundation Studio TO CREATE, architecture & urbanism Tommi Laitio TomTom TPYO TUMO VSB Fonds

Duurzaamheid	Muziek	Nieuwe media	Nieuwe technologie
Bloei&Groei Colette Olof De Onkruideniers ECA KleiKlooster Next Nature The pollinators	ADE Zuidoost B! Music School Eagle Studio's	Bijlmerbios Cinekid Filmacademie	AI Genius AMS institute Amsterdam Drone Lab Cryptotakkies Improvive ROC college Zuidoost Studio Turbo Studio VRIJ Tech network The Hmm Veldboom Studio's XR Lab

Ondernemersschap	Spelend leren	Ecosysteem-partners
EBC Frontier Lifeskills Ondernemerswinkel Rabobank ROC college Zuidoost Tech 4 Career Toekomstwinkel UWV	InHolland Outsiders Sprong onderzoeksprogramma Synetheet VU Windesheim Yoga for Black Babes Stichting SPE SVJA	3x3 Unite 5voorhalf A AHK Aoaki Concepts B Bijlmerpark theater Bonte Kraai C Casa Sofia CBK Cornerstone

D	de Kazerne Reigersbos
E	Ensemble Real Estate Eternity
F	Fonds voor Zuidoost
G	Gemeente Amsterdam Zuidoost
H	Hart voor de K-buurt HvA
I	Imagine IC Impact Generators
J	JARA (Jongeren AdviesRaad Amsterdam) Jongeren Ondernemerscentrum Jongerenplatform Lotus
K	Kraaiennext
M	Masterplan Zuidoost
O	Orion College OSB
P	POA Probiblio
R	Re-Boost ROC Zuidoost Rochdale
T	The Black Archives
U	Ubuntu
V	Vivel
Z	Zuidoost Academie Zuidoost City

A warm, indoor photograph of two women and a young child. The woman on the left, with dark curly hair, is smiling and holding the child. The child, a young girl with colorful braids, is looking down at a pair of scissors. The woman on the right, with long dark hair, is also smiling and holding a pair of yellow scissors. They are all positioned behind a horizontal wooden bar, suggesting they are participating in a craft or cutting activity. The background is softly blurred, showing shelves and warm lighting.

Colofon

OBA in 2024 is een uitgave van de Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam. Ondanks deze zorgvuldigheid kan het voorkomen dat aangeboden informatie onjuistheden bevat of verouderd is.

Vormgeving:
Vorm de Stad

Credits fotografie:
Anke van der Meer
Bruno van der Kraan
Emiro Smolders

Emiel Hornman
SeeltYoursel - Jan-Kees Steenman
Timati Fotografie